

Sreda, 15. maj 2002.
Svedok Ratomir Tanić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio sudu
Početak u 9.00 h

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Trenutno sam zaboravio i nisam obeležio paragraf na kojem sam bio. Moja greška. Ne mogu da ga nađem.

SUDIJA MEJ: Dok Tužilaštvo traži paragraf, gospodine Taniću, da li biste mogli da vaše odgovore skratite i fokusirate što je više moguće. Imate dosta da svedočite i važno je da to čujemo, ali naše vreme je ograničeno i brže ćemo to obaviti ako se usredsredite na pitanja i odgovore na njih. Ako Tužilaštvo želi više informacija, uvek vas to može pitati. Molim da imate to na umu.

SVEDOK TANIĆ: Trudiću se da poštujem savet.

TUŽILAC NAJS: Mislim da je to bio paragraf 53. Možda grešim.

SUDIJA MEJ: Da, sudija Kvon me podseća da je poslednja tema bila privatni komandni lanac.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Bio je to paragraf 54, a evo sad sam pronašao svoju oznaku. Hvala. Gospodine Taniću, juče ste nam govorili o misiji za utvrđivanje činjenica i o preporukama

koje je ta misija donela. Odgovorite sa da ili ne. Da li je optuženi delovao po tim preporukama ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on ikada OVK proglasio terorističkom organizacijom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne u zakonski odgovarajućem okviru, već samo kao političku optužbu, ali ne u zakonskom okviru koji propisuje naš ustav.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Biće dovoljno opet da ili ne. Da li je on ikada na Kosovu proglasio vanredno stanje što bi dozvolilo zvanične akcije protiv terorista?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne u skladu sa zakonom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Opet samo da ili ne. Nakon preporuka grupe za utvrđivanje činjenica, da li ste saznali da je optuženi za ono što se dešava na Kosovu krivicu svaljivao na druga mesta? Samo molim vas da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS - PITANJE: Od koga ste čuli tu priču o krivici ako ne od samog optuženog, od koga je to bilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Od rukovodstva Službe državne bezbednosti i od političkih struktura sa kojima je bila redovna razmena informacija u parlamentu i u Vladi Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U jednoj rečenici: šta je vođstvo objasnilo, ko snosi odgovornost za probleme na Kosovu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa na kraju je ispalo, na kraju je proizašlo da probleme na Kosovu snose grupe neodgovornih policajaca i Služba bezbednosti i vojska, koje prikrivaju činjenice i ne žele da deluju protiv terorista. Takva je priča počela da kola po unutrašnjem krugu srpske vlasti i jugoslovenske vlasti.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

SUDIJA KVON: Oprostite, molim vas. Gospodine Taniću, upravo ste spomenuli da akcija protiv OVK nije urađena u okviru pravnog okvira. Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ: Da.

SUDIJA KVON: Da li mi možete razjasniti taj pravni okvir? Da li to znači da su akcije preduzete na području Kosova bile nezvanične?

SVEDOK TANIĆ: Ne mogu da kažem da su bile nezvanične. Mogu samo reći da su bile nelegalne u odnosu na naš Ustav i na zakonske okvire sa kojima sam ja upoznat i koje sam mogao proveriti u konsultacijama. Vanredno stanje na delu teritorije raspisuje skupština, odnosno proglašava Skupština Jugoslavije. To je odredba našeg Ustava. Skupština Jugoslavije odlučuje o ratu ili miru, a proglašavanje bilo koje grupe terorističkom vrši se po jednoj proceduri koja je mnogo stroža nego što je samo politička kvalifikacija reći neko je terorista ili nije. U tom smislu akcije jesu bile zvanične, ali nisu bile usaglašene sa našim Ustavom i zakonom.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan događaj koji se dogodio relativno kasnije jeste događaj iz kojeg vi izvlačite posebne zaključke, paragraf 55. Molim vas da nam to ukratko opišete. Da li je 23. marta 1999. godine održana sednica Skupštine Republike Srbije, prenošena na televiziji, tokom koje je gospodin Milutinović izneo jednu opservaciju? Ako je tako, recite nam ukratko nešto o toj opservaciji i njenom značaju.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da. Na Skupštini Srbije održanoj 23. marta 1999. godine kao prvo, potpuno se nelegalno raspravljalo o tome da li će Jugoslavija ući u rat sa NATO-paktom ili ne, što uopšte nije u kompetenciji Skupštine Srbije nego Skupštine Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, molim vas da imate na umu šta vam je sudija Mej jutros rekao, da pažljivo slušate

moja pitanja. Dakle, napravićemo ovo kao jedan eksperiment da osiguramo da stvari teku onako kako treba. Šta sam vas ja pitao? Pitao sam vas da li je gospodin Milutinović 23. marta izneo jednu opservaciju, i ako jeste, recite nam šta je to i u jednoj rečenici kojeg je značaja. Dakle, odmah želim dve stvari, šta je rekao i u čemu je bio značaj toga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodin Milutinović je rekao da politički problem sa kosovskim Albancima uopšte ne postoji, čak da nije postojao ni u Rambujeu (Rambouillet) problem političkog sporazuma, da je od strane zapadnih sila i Kontakt grupe srpskoj delegaciji u Rambujeu ponuđeno da napiše politički sporazum kakav god želi, po njenom nahođenju, po njenom shvatanju interesa Srbije, Beograda i Jugoslavije, a da je jedini problem u tome što Kontakt grupa i međunarodna zajednica žele da osiguraju implementaciju tog političkog sporazuma sa kopnenim grupama koje će biti prisutne na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Značaj te opservacije, po vašem shvatanju su šta?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Značaj te primedbe po mom shvatanju je taj da je celokupna dotadašnja priča da zapadne sile i Kontakt grupa žele silom da nametnu loš politički sporazum Srbiji i Jugoslaviji, na štetu Srbije i Jugoslavije, znači da je cela ta priča bila netačna, da ne kažem lažna, jer je gospodin Milutinović priznao da smo mi mogli da napravimo povoljan sporazum po Srbiju i Jugoslaviju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Paragraf 57. Tokom te sednice Skupštine Srbije, da li su i drugi predstavnici i zastupnici SPS-a govorili u prilog ili protiv rata?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa govorili su u prilog ratnom sukobu, ali u potpunom kontrastu sa onim što je govorio Milutinović. Govorili su da se nama silom nameće loš politički sporazum i da zbog toga moramo da prihvatimo rat sa NATO-paktom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I paragraf 58. Da li je gospodin Vuk Drašković ponudio jednu alternativu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po mom najboljem saznanju jeste, u ime grupe ljudi koji su sastavili jedno alternativno rešenje na Skupštini Srbije, koje bi trebalo da bude dovoljno da se izbegne samoubilački i nepotrebnii sukob sa NATO-paktom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada bih želeo da pogledamo jedan dokument koji se sastoji od tri dela. TX 8. Original se nalazi na jednom staromodnom faks papiru, videćete u čemu je značaj tog dokumenta. Naravno, ovaj staromodni faks papir se obično raspada tokom vremena, pa smo ga mi kopirali kad je dokument došao u posed Tužilaštva i mislim da bismo se mogli koristiti ovom verzijom sada. Molim da se original stavi na grafoskop kako bi ga svi mogli videti. Gospodine Taniću, da li je to dokument koji ste vi već videli, u stvari onaj koji ste primili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo što sada vidimo na grafoskopu je čini mi se originalni faks tog dokumenta. Zar ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Datum ovog dokumenta je 4. mart 1999. godine. Kako ste ga vi primili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Taj dokument je predlog zaključaka, kao što i piše, upućen poslaničkoj grupi za sednicu Skupštine o kojoj smo pričali malopre.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada molim da stavimo engleski prevod na grafoskop. Vratićemo se originalu malo kasnije. Ako, dakle, pogledamo taj predlog zaključaka kroz koji ćemo sada proći: „1. Na sednici održanoj 23. marta Narodna skupština prihvatila je i podržala rad državne delegacije Republike Srbije na razgovorima u Rambujeu i Parizu; 2. Narodna skupština ističe da je državna delegacija Srbije činila sve što može u neposrednom dijalogu sa delegacijom separatističkog pokreta Albanaca sa Kosova i Metohije i u Rambujeu i u Parizu, i tako dalje. 3. Sa žaljenjem se ističe da međunarodni posrednici dobre volje kao i kopredsedavajući

razgovora u Rambujeu i Parizu nisu našli načina da ubede delegaciju separatističkog pokreta da sedne za isti sto". Jedan red je nečitljiv. „4. ... pripisuje se državnoj delegaciji Srbije koja je celo vreme insistirala na neposrednom razgovoru. Krivica je isključivo na strani delegacije separatističkog i terorističkog pokreta. 5.". Opet ću samo kratko reći šta tu stoji: „Narodna skupština apeluje na visoke predstavnike Kontakt grupe da nađu načina da navedu delegaciju separatističkog albanskog pokreta da sedne za isti pregovarački sto. 6. Ukoliko delegacija albanskog separatističkog pokreta neće razgovor i dogovor, onda je državna delegacija Srbije ovlašćena da u svakom trenutku..." i tako dalje, i tako dalje. „7. Državna delegacija Srbije i SR Jugoslavije je spremna da odmah po potpisivanju ovakvog političkog sporazuma primeni sporazum. 8. Narodna skupština zahteva da prestanu sve pretnje agresije NATO-pakta. 9. Ističe se odlučnost Srbije da se dođe do brzog, mirnog i prihvatljivog sporazuma, pravednog sporazuma." Evo da se vratimo na paragraf 7 detaljnije: „Državna delegacija Srbije i SR Jugoslavije spremna je da odmah po postizanju svakog političkog sporazuma sa međunarodnom zajednicom zaključi i sporazum o primeni političkog sporazuma uz precizirana uputstva o mandatu od strane Saveta bezbednosti UN." Vratimo se sada na original, to je drugi list ove faks kopije, i tu možemo da vidimo da je nešto dodato rukom, ovom tekstu. Odgovorite sa da ili ne. Da li vam je neko rekao čiji je to rukopis?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam je rekao čiji je to rukopis?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tu informaciju dobio sam od Vuka Draškovića i Dušana Mihajlovića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta su oni rekli čiji je to rukopis?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po toj informaciji, to je rukopis gospodina Slobodana Miloševića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jeste li vi ranije viđali njegov rukopis? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, u dva ili tri navrata.

TUŽILAC NAJS: U redu, vratimo se sada na englesku verziju kako bismo videli šta to stoji u toj dopuni. Znači, tu stoji: „Uz poštovanje suvereniteta Srbije i SR Jugoslavije“. Molim da se tome da dokazni broj.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 149.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, da li je svedok odgovorio na vaše pitanje kako je on došao do ovog dokumenta? On kaže da je taj dokument bio poslat poslanicima. Da li je to njegov odgovor?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, to je jedini odgovor koji je dao. To nije dovoljno, moraću na to još da se vratim. Čuli ste pitanje sudije Kvona. Taj je dokument poslan poslanicima. Kako ste ga vi lično primili? Kako je došao do vas lično? Kako to da ste o tom dokumentu razgovarali sa Vukom Draškovićem?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam taj dokument uzeo iz moje lične arhive i od mog ličnog saznanja, od predsednika naše poslaničke grupe, i primetio sam razliku između onog što je dogovoreno pre sednice i onog što je bilo na samoj sednici. Onda sam želeo taj papir, taj dokument, da vidim da li je on uopšte bio u opticaju i tako sam došao do tog papira, odnosno predloga zaključaka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je došlo do toga da ste razgovarali sa gospodinom Draškovićem o tome?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne samo sa njim, već i sa još nizom osoba. Pa iz prostog razloga što sam ja bio uključen u grupu ljudi koja je pripremala dokument kojim bi bilo dovoljno da se izbegne nepotreban i samoubilački rat sa NATO-paktom, i imao sam informaciju da gospodin Milošević u principu se slaže sa tim, samo da treba naći rešenje koje ne škodi suverenitetu, ne šteti suverenitetu Srbije i Jugoslavije. I na Skupštini Srbije video sam potpuno drugačiju diskusiju koja direktno vodi u nepotreban rat sa NATO-paktom i prirodno da takva ogromna razlika u dva dana izaziva...

SUDIJA MEJ: Ovo je opet upravo ono što sam imao na umu. Molim vas da se strogo držite pitanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, da bismo razumeli stav: predlog zaključaka osim dodatka pisanog rukom, da li su to zaključci koji su bili postignuti i da li je to plan koji je zaista pripremljen?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po mom saznanju da, između gospodina Draškovića i gospodina Miloševića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ispravite me ako grešim. Znači, vi nam kažete da je taj plan, čak i uz ovaj dodatak rukom, bio suprotan raspravi koju ste vi čuli u Skupštini kad su govorili Milutinović i drugi? Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, jer su se pojavile kapitalne razlike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo na sledeću stranicu, paragraf 65. Gospodine Taniću, prema vašim saznanjima, da se sada vratimo nazad, 1996. i 1997. godine, koliko je velika ili mala bila OVK?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po profesionalnim obaveštajnim bezbednosnim procenama oko 2.000 ljudi, slabo naoružanih i logistički raštrkanih grupica, uglavnom seoskih mladića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A vođstvo OVK bilo je gde i koliko ih je bilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pravo vođstvo uglavnom u inostranstvu, možda ne više od pet ili deset ljudi, Švajcarska, Nemačka, Hrvatska, povremeno Albanija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao što ste nam juče već rekli, već je bilo nagoveštaja iz drugih zemalja da će one pružiti pomoć Srbiji ukoliko Srbija odluči da kontroliše OVK. Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U uslovima političkog sporazuma za Kosovo, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je predsednik Rugova rekao o tome kakva je njegova namera kad je reč o OVK i drugim radikali-ma? Što je on bio spreman da učini za njih?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oni su generalno vodili politiku nenasilnog otpora i bili su spremni na političku marginalizaciju OVK u slučaju političkog rešenja za Kosovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 67 do 72, mislim da se to sve može obuhvatiti jednom rečenicom. Kad je reč o mogućnosti ulaska stranih trupa na tlo Srbije, da li je prema vašim saznanjima postojala bilo kakva ustavna prepreka nečem takvom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 74. Krajem 1990-ih godina, možda i ranije, ali sigurno krajem 1990-ih, da li je bilo slučajeva da dolazi do ubistava kosovskih Albanaca u okviru tog sukoba koji se počeo razvijati?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, već na početku 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su politički krugovi u kojima ste se vi kretali razgovarali o tim slučajevima gubitaka života? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je o toj temi govoreno i pred optuženim? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, imam prevod na francuskom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je prema vašem saznanju skrenuta pažnja optuženom na tu temu? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I opet samo da ili ne. Da li vi znate kakva je bila njegova reakcija na problem toga da se ubijaju kosovski Albanci? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi to saznali iz direktnog kontakta sa optuženim ili iz drugih izvora, ili možda na oba načina?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Na oba načina, pre svega iz drugih izvora.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A onda i lično od optuženog?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, u prilici koju sam već pomeno juče.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad je on rekao šta o smrti Albanaca?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa da postoji kolektivna podrška albanskog naroda albanskim teroristima i u tom slučaju, ako je kolektivna podrška, onda je i smrt civila nešto što dolazi u ratnom sukobu kao žalosna posledica.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ja cenim vaše napore da budete koncizni. Međutim, meni sad nije jasno kako se to tvrdi, na koji su način kosovski Albanci navodno izgubili živote?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, recite nam, kad govorimo o tim gubicima života, kako je do njih obično dolazilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa do njih je, ja sad opet moram da budem opširniji, nalazim se zaista u procepu između toga da budem koncizan i toga da mi bude dozvoljeno da objasnim. Molio bih instrukcije u tom pravcu.

SUDIJA ROBINSON: Pre nego što odgovorite, gospodine Taniću, da vam objasnim. Razlog zbog kojeg ja to pitam je sledeći: sada govorimo o ranim fazama sukoba koji se razvijao i ja smatram da je korisno, pa čak i potrebno da saznamo kako je tačno dolazilo do tih smrti i vi možete vaš odgovor naravno dati što je konciznije moguće.

SVEDOK TANIĆ: Do tih smrti dolazilo je prilikom regularnih aktivnosti naše policije protiv albanskih terorista. Međutim, imajući u vidu da se ta aktivnost vršila na način koji sam prethodno opisao,

po lancu poluprivatnih komandi, bez odgovarajućeg ustavnog i zakonskog okvira, bez odgovarajuće policijske logistike i bezbednosne logistike, dolazilo je do slučajeva da zajedno sa teroristima budu ubijeni i civili i to veliki broj civila, nekad veći, nekad manji. Klasičan primer je, na primer, slučaj u selu Donje Prekaze (Prekazi i Poshtem) u martu mesecu 1998. godine. Ako želite, ja mogu taj slučaj opisati.

SUDIJA ROBINSON: Znači, to je bila koja godina, 1997?

SVEDOK TANIĆ: 1998. godine, početak.

SUDIJA KVN: Da li biste nam mogli spomenuti konkretan razgovor između vas i Miloševića u to vreme o toj temi? Šta ste vi konkretno rekli i šta je gospodin Milošević konkretno odgovorio?

SVEDOK TANIĆ: Ja sam juče rekao da to nije bio razgovor u klasičnom smislu nego neka vrsta kratke verbalne komunikacije. I tada je isto rečeno od strane gospodina Miloševića da Albanci imaju masovnu podršku naroda i da, jednostavno je reč o masovnom terorizmu. To nije bio razgovor. Ja sam bio juče sasvim precizan. O tome se nije moglo razgovarati sa gospodinom Miloševićem, ili bar ja nisam mogao da razgovaram, pošto nisam imao taj rang.

SUDIJA KVN: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je vama poznato, da li su drugi viši funkcioneri u to vreme, uključujući Perišića, Stanišića, Mihajlovića i druge, da li su oni zauzeli ikakav stav o smrti Albanaca na Kosovu, bilo stav koji je bio konzistentan sa stavom optuženog, kako ste ga vi opisali, ili drugačiji stav? Kakav je bio njihov stav?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, to mi je mnogo bolje poznato, pošto sam mogao sa tim osobama da razgovaram šire, smislenije na sastancima. Oni su imali uglavnom suprotan stav od optuženog. Bili su protiv neselektivne upotrebe sile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U skorije vreme, tokom priprema za knjigu o kojoj ste govorili, vi ste razgovarali sa raznim ljudima, uključujući i Perišića. Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I tokom tih razgovora da li su vam pokazali pismo, pogledaćemo to pismo datirano 23. jula 1998. godine od Perišića optuženom? Da li je to pismo koje vam je pokazao gospodin Perišić?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Molim da se verzija na BHS-u prvo stavi na grafo-skop. Prvo da stavimo tu prvu stranu tako da optuženi može da vidi o čemu je reč, a onda stavite sledeću stranu i to je datum 23. juli 1998. Naslovljeno je na predsednika. I molimo vas da pređete na poslednju stranu gde se vidi potpis Momčila Perišića. Molim vas da sada stavite englesku verziju na grafoskop počevši sa prvom stranom.

SUDIJA MEJ: Pre nego što to uradimo, treba da znamo odakle potiče ovo pismo.

TUŽILAC NAJS - PITANJE: Da. Da li prepoznajete ovo pismo kao pismo koje vam je pokazano?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, to je pismo načelnika General-štaba gospodinu Miloševiću kao predsedniku Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ova verzija u stvari je iz jedne knjige, pošto je to pismo objavljeno.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, jasno mi je, ali ono je potpuno identično originalu pisma koje sam video i pročitao i proučio i o njemu razgovarao sa više ljudi.

SUDIJA MEJ: Znači, to pismo je iz knjige. Da li je to pismo iz knjige svedoka?

TUŽILAC NAJS: Ne, iz druge knjige, i mislim da je ovo naslovna strana. Navode se autori knjige na vrhu i datum publikacije na dnu.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS: Nisam siguran, da li Sud želi celu knjigu?

SUDIJA MEJ: Ne. Samo želim da znam kako smo došli do toga da to bude u spisu kao dokazni predmet.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, nadam se da je metod, način na koji mi sažimamo ove tekstove zadovoljavajući da bi se uštedelo vreme. Engleski prevod naslova ove knjige je „Fire and flood” („Vatra i potop”) i zahvalan sam gospođici Grejem, ona je meni to već rekla, a ja sam trebao vama da kažem. „Dragi gospodine predsedniče, analizirajući vaš odnos prema Vojsci Jugoslavije, preko je potrebno da vam iznesem neke činjenice koje bitno utiču na njeno jedinstvo, čvrstinu i borbenu upotrebu” i tako dalje. Paragraf 3: „Međutim, ne bismo bili korektni i iskreni u ovim sud-bonosnim okolnostima ako vam kao profesionalci koji su očuvali VJ i SRJ u vama poznatim uslovima ne bismo ukazali na sledeće negativne činjenice – konstantnu tendenciju upotrebe VJ van institucija sistema, izdvajanje jedinica VJ van Vojske Jugoslavije, pokušaj komandovanja jedinicama Vojske Jugoslavije od nenadležnih lica, preskakanje nivoa komandovanja u službenim razgovorima sa pripadnicima VJ, vođenje kadrovske politike na nezakonskim i nekriterijumskim osnovama, materijalnim davanjima van zakona” i tako dalje. Onda se daju neki tipični primeri toga: „Tendencija upotrebe vojske van institucija sistema”. Kaže se da se stanje na Kosovu i Metohiji moglo prevazići uvođenjem vanrednog stanja na vreme, kad je poslat pismeni predlog koji nije uvažen. I onda se na strani B iznosi zahtev Vladi da se obezbede pravne definicije i proklamuje sledeće: „Vanredno stanje i materijalni i finansijski uslovi”. Dalje se kaže: „Upotreba VJ je neodrživa najmanje iz tri razloga. Ne upotrebljava se adekvatno, efekti su mali, ovakva upo-

trebe ne obezbeđuje ostvarivanje pravih ciljeva, pa nas optužuju da se izdajnički ponašamo. Ovakva upotreba nije nezapažena od strane posmatrača pa može izazvati odmazdu od međunarodne zajednice i NATO-a." Predloženo je rešenje da se Vojska Jugoslavije koristi legalno i „Pozicija nam je jasna” i zaključuje „ali mi moramo imati legalnu političku odluku”, i 2: „Izdvajanje jedinica iz VJ. Gardijsku brigadu vašom odlukom izdvojili ste van VJ” i onda se kaže da to nije zakonito i da takva odluka treba da se poništi. „3. Pokušaji neovlašćenih lica da komanduju VJ”. Onda ovo: „Konstantna težnja pripadnika MUP-a da mu potčinimo neku od jedinica Vojske Jugoslavije izaziva nesporzume ako im se ne da, a ako je dobiju, onda je to nenamenska, neprofesionalna upotreba koja ima suprotne efekte, a najbolji primeri toga su Dečani i Orhovac.” Pod B: „Pokušaj civilnih pripadnika štaba da komanduju korpusom: komandant korpusa je odgovoran za procenu situacije i da u saradnji sa civilnim delom štaba i MUP-a planira operacije za VJ i MUP i da to prenese Šainoviću i Miniću.” I onda se dalje nastavlja: „U praksi, komandant Prištinskog korpusa planira ono što mu se naredi, a to je po zahtevu Šainovića, Minića i MUP-a, i onda se to njima daje na planiranje i realizaciju. Pošto mu je to želja, kao i svima nama, da se plan ostvari, ako to neće ili ne mogu drugi, on to realizuje sa jedinicama Prištinskog korpusa, što nas vodi u nelegalnu, nesistematsku i neadekvatnu upotrebu jedinica VJ čime se narušava sistem” i tako dalje. I predlog za ovaj deo pisma je da se ne dozvoli komandovanje Vojskom Jugoslavije van sistema vojne subordinacije i jednostarešinstva, i da Treća armija treba da uspostavi istureno komandno mesto u Prištini. 4. Prelazeći preko nivoa komandovanja i vođenje službenih razgovora sa pripadnicima VJ, u pismu se navodi: „Po pravilu službe u VJ, vi imate pravo vođenja službenih razgovora sa svim pripadnicima VJ. Međutim, ponekad to činite bez znanja načelnika Generalštaba, što je suprotno vojnoj subordinaciji i jednostarešinstvu. Narušavanje tih principa vodi ka narušavanju jedinstva VJ. Predlog: Poštovati principe vojne subordinacije. 5. Vođenje kadrovske politike van zakonskog osnova i van kriterijuma.” Tu se iznosi: „Često se na VSO i van VSO unapređuju generali i pukovnici van zakona, uredbi i kriterijuma za unapređe-

nje, što ima dalekosežne negativne posledice u VJ." Kažite nam, gospodine Taniću, šta je VSO?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vrhovni savet odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To se ne nalazi na našem spisku skraćena. Dalje se kaže: „Potrebno je poštovati zakone, uredbe i kriterijume za unapređenje. Svaka institucija zavisi od čelnih elemenata sistema“ i onda se iznosi kakav bi trebalo da bude general i predlaže se da se ne unapređuju pukovnici i generali u više činove ako to nije usklađeno sa zakonom. 6. Materijalni izdaci van propisa: „Često mi naređujete da za potrebe MUP-a ustupamo nepokretnu i pokretnu imovinu na osnovu Zakona o imovini SRJ. Niti vi imate pravo da mi naredite niti ja da izvršim naređenje u vezi sa materijalnim davanjima.“ Predloženo rešenje: „Takve zahteve uputiti titularu imovine, a to je vlada SRJ.“ Onda se tu vide razni zaključni paragrafi koje mi možemo sami pročitati, uz brigu da ako se ne ispune ti zahtevi, pretposlednji pasus engleske verzije na toj stranici, „u protivnom i ova jedina visoko funkcionalna jugoslovenska institucija pretvoriće se u nefunkcionalnu i nejedinstvenu amorfnu masu“. Ostatak pisma možemo da pročitamo. Samo par komentara od vas u vezi ovoga što smo upravo razmatrali. Možete li da nam pomognete? Videli smo da se pominje Gardijska brigada, možete li da nam kažete zašto je ona značajna, ako je uopšte značajna?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Brigada Garde je izdvojena pod ličnu komandu gospodina Slobodana Miloševića da bi izvršavala zadatke koje on nije mogao da naradi vojsci kao instituciji, jer bi to vojska odbila zbog nezakonite upotrebe sile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, gospodine Taniću, da malo sporije govorite. Znam da vas bombarduju instrukcijama u vezi toga kako da svedočite, ali molim vas da malo sporije govorite. Ja vas bombardujem, nikog drugog ne podrazumevam kad kažem da vas bombarduju. Isto tako spominje se i to da i civili daju uputstva ili instrukcije. Možete li nam nešto reći o tome, civilnom osoblju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to se odnosi na taj privatni lanac komandovanja koji je išao preko ličnih izaslanika gospodina Slobodana Miloševića, civilnih lica angažovanih u štabu za Kosovo, odnosno u Komisiji za Kosovo. Vojska ne može da prima naređenja od civilnih lica.

SUDIJA KVON: Vi ste rekli da je dokazni predmet na srpskom original. Da li je ovo fotokopija originalnog pisma ili je to štampano ponovo pismo?

SVEDOK TANIĆ: Ne. To je fotokopija originalnog pisma, ali verovatno prilagođena za štampu. Na formatu A4 bilo je napisano originalno pismo, to je zvanični format komunikacije, A4 format.

SUDIJA KVON: Da li je onda gospodin Perišić zadržao pismo nakon što je poslao to pismo gospodinu Miloševiću?

SVEDOK TANIĆ: Naravno da je zadržao jednu kopiju. To je službena dokumentacija, može se videti iz zaglavlja u kome stoji broj i piše „poverljivo“ i službeni kanal kojim je upućeno. Načelnik Generalštaba ima pravo da zadrži fotokopiju službene dokumentacije.

SUDIJA KVON: Da li je on bio načelnik Generalštaba kasnije nakon što je poslao ovo pismo optuženom?

SVEDOK TANIĆ: Da, još tri i po-četiri meseca, ja mislim.

SUDIJA KVON: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi ćemo se baviti Perišićevom funkcijom malo kasnije, ali mislim da u stvari sudija želi da zna sledeće: kada vam je Perišić pokazao taj dokument, da li je on vama pokazao kopiju svog pisma koju je zadržao ili vam je pokazao kopiju koja je tada već bila objavljena u nečijoj knjizi?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, tada ta kopija nije bila objavljena ni u jednoj knjizi. On mi je pokazao svoju kopiju dve godine, tri godine pre nego što je objavljeno u bilo kojoj knjizi.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najš, samo da se vratimo na prvi taj tipični primer koji se daje. Načelnik Generalštaba kaže da je situacija na Kosovu i Metohiji mogla da se prevaziđe uvođenjem vanrednog stanja, kao što je on i preporučio. Svedok nije advokat, ali da li bi mogao ukratko da nam kaže kako bi proglašenje ili uvođenje vanrednog stanja dovelo do nekakve razlike? Da li je njemu poznato kakva bi ovlašćenja bila na raspolaganju gospodinu Miloševiću u vanrednom stanju koja bi bila kritična u takvoj situaciji? Ako on to ne zna, onda nema potrebe da odgovori.

TUŽILAC NAJŠ – PITANJE: Čuli ste, gospodine Taniću. Možete li da pomognete da odgovorite? Vi ste se donekle već malo time i bavili.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da mogu da pomognem, a na Sudu je da proceni da li sam i sposoban to da uradim ili ne. Shodno našem Ustavu, gospodin Milošević ne bi imao nikakva veća ili manja ovlašćenja da je vanredno stanje uvedeno na regularan način od strane Skupštine Jugoslavije. Problem je u drugome. Da bi se vanredno stanje uvelo od strane Skupštine Jugoslavije, tome treba da prethodi jedna ozbiljna nacionalna debata da li terorizam stvarno postoji u delu zemlje u tolikom obimu da zahteva upotrebu vojske i policije ili ne postoji. Znači, došli bi do jedne smislene rasprave da li je problem terorizma na Kosovu zaista tako veliki ili je izmišljen, iskonstruisan, naduvan, ako mogu tako da kažem. To je jedna stvar. I druga stvar, proglašenje vanrednog stanja obavezuje i na političke aktivnosti predsednika države, u ovom slučaju gospodina Miloševića. Prema tome, regularnim proglašenjem vanrednog stanja izbegla bi se voluntaristička i neselektivna upotreba sile. To je moje razumevanje najbolje što mogu da pokušam da pomognem.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još par pitanja koja proizilaze iz ovog dokumenta koji upravo razmatramo. Oprema Vojske Jugoslavije koja je išla MUP-u, odgovorite sa da ili ne na ovo pitanje, da li vam je poznato koliko je, ako je uopšte optuženi učestvovao u odluci da oprema Vojske Jugoslavije treba da ide MUP-u? Sa da ili ne, molim vas.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste to saznali od optuženog lično ili iz dokumenata ili vam je to neko rekao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, od optuženog nisam lično saznao. Saznao sam iz razgovora sa rukovodstvom Službe bezbednosti, vojske, političarima i uvidom u određena dokumenta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, znači u tim okolnostima možete li da nam kažete šta ste shvatili, koliko je učešće optuženog, ako ga je uopšte bilo, na osnovu tih izvora u ustupanju opreme Vojske Jugoslavije MUP-u?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po mom najboljem razumevanju, učešće optuženog gospodina Miloševića bilo je presudno.

TUŽILAC NAJS: U redu, da pređemo sada na nešto drugo, iako ćemo se možda vratiti na neke od tih tema ako to bude relevantno kasnije.

SUDIJA MEJ: Molim da se predmetu da broj.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet broj 150.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Je li ova knjiga?

SUDIJA MEJ: Izvinjavam se, ponovite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li ova knjiga postaje dokazni predmet?

SUDIJA MEJ: Pismo se usvaja kao dokazni predmet. Samo trenutak. Ako želite knjigu, molim vas da se optuženom dozvoli da vidi knjigu ako želi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja pitam da li je dokazni predmet knjiga, jer vidim da je ovde u pitanju knjiga koja se zove „Vatra i potop“ izašla u Beogradu 2000. godine.

SUDIJA MEJ: Ja ću da vam prosledim knjigu i možete da je pogledate i onda možete o tome da nam se obratite kada za to bude prikladan trenutak.

TUŽILAC NAJS: Ja proveravam da li imamo knjigu negde u zgradi. Ako je imamo, onda se nadam da ćemo moći da je donesemo do pauze. Ako ne, pokušaćemo da nabavimo knjigu, naći ćemo izvor za tu knjigu i pokušaćemo što brže da dobijemo kopiju.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi smo sada na pasusu 78, na polovini tog pasusa, da bismo se pozabavili izvorima za ovaj deo svedočenja. Molim vas da samo sa da ili ne odgovorite na ovo pitanje. Da li ste vi imali razgovor sa nekim ko je govorio o tome da se 1998. godine izdaju naređenja lokalnim komandantima na Kosovu? Da li ste vi o toj temi s nekim imali razgovor? Sa da ili ne, molim vas.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sa kim ste imali taj razgovor i kad?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rukovodstvo Državne bezbednosti, moje političke kolege, predsednik moje stranke, čitav niz razgovora oko toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vodili te razgovore u isto vreme kad su se dešavali ti događaji, ili ste ih vodili kasnije kada ste pripremali svoju knjigu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U isto vreme kada su se događali ti događaji, a kasnije samo mogu da proverim, neke stvari da uporedim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta vam je rečeno o tome da se izdaju naređenja lokalnim komandantima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam dobio informacije iz više izvora, potpuno identične, da praktički situacijom na Kosovu komanduje takozvana Državna komisija za Kosovo sastavljena od sedam-osam lica, da je reč o jednom parapolitičkom telu kojim se preskaču praktički legalne institucije vlasti Srbije, Jugoslavije i sprovodi lična volja gospodina Miloševića o neselektivnoj upotrebi sile na Kosovu, o jednoj nesvrhovitoj upotrebi sile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Onda ćemo odmah da pređemo na to telo, Državnu komisiju i to je pasus 83. na sledećoj stranici rezimea. Kada je formirano to telo i ko su bili članovi te komisije, po vašem mišljenju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po mom mišljenju, ona je formirana dosta rano, na početku, u prvoj trećini 1998. godine, a članovi te komisije, tu nemam svoje mišljenje, nego to je znanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Planirao sam da vas prekinem da bih vas zamolio da ne iznosite svoje mišljenje, zato što o tome treba da odlučuju isključivo sudije. Recite nam samo to što ste tada saznali, činjenice. Ali prekinuo sam vas. Komisija je formirana rano i ko je bio u toj Komisiji?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Šainović, Minić, Anđelković, Matković, civilni deo i ovaj vojni deo, generali Pavković i Veličković, verovatno je bio još neki član, ali to su članovi za koje sigurno znam da su bili članovi Komisije za Kosovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Spominjete Markovića, na kog Markovića mislite?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Matković, Matković.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ime njegovo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Dušan, ja mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, ja nisam dobro čuo. Možete li da nam kažete nešto o nečemu što se povremeno spominje, a to je nešto što se naziva „Potkovicica“, i molim vas, kažite nam samo činjenice, a ne vaše mišljenje. Da li je postojao plan po imenu „Potkovicica“?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U tom smislu ne. To je bio kolokvijalni nadimak jednog sasvim drugog plana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da bi nam bilo jasno zašto ima to ime, možete li da nam kažete nešto u vezi toga kada je prvi put upotrebljeno to ime?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja znam u čemu se sastoji plan, a kada je prvi put upotrebljeno to ime ja zbilja ne znam, pogotovo što je to bilo kolokvijalni nadimak, a ne zvanični plan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Šta je to značilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Reč je o starom vežbovnom planu jugoslovenske vojske još dok je ona bila JNA, Jugoslovenska narodna armija. Plan je vežbovnog karaktera. Predviđa da, u slučaju agresije na Jugoslaviju, iz pravca jugoistoka Evrope i u slučaju da se albansko stanovništvo stavi na stranu stranog agresora, onda stupa na snagu. Pod ova dva uslova, stupa na snagu delovanje Vojske Jugoslavije po sedam pravaca odbrambenih, kojim je to delovanje usmereno na neutralizaciju albanskih uporišnih tačaka i taj se vežbovni plan s vremena na vreme proigravao i držao u arhivama, prosto. Onda je posle reaktuelizovan u sasvim drugom sadržaju i smislu, sasvim drugom smislu za dejstva na Kosovu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tih sedam odbrambenih položaja, recite da li ih možete navesti, i ako možete, da li vam treba karta da pokažete to na karti?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kad smo razgovarali, ja sam prosto onda u pismenoj formi to držao zabeleženo. Ja nemam prava da imam beleške i bojim se onda da, ako bih napamet morao da

govorim, da bih napravio pogrešku. Reč je uglavnom o sedam pravaca koji zatvaraju polukrug, postoje u mom iskazu tačni pravci.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vidimo lokacije navedene u paragrafu 85, to je pri vrhu strane 15. Ne znam da li Veće želi da viditi ta mesta na karti. Možemo koristiti ovu kartu iz atlasa.

SUDIJA MEJ: Da, mislim da je to korisno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda je ovo preveliko za grafoskop. Ali pogledajte ovo. Gospodine Taniću, uzmite ovaj pokazivač. Prvo planina Deravica, možete li nam to pokazati?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ukoliko se Sud slaže, ja nisam vojni ekspert i sada zaista ne bih pokazivao ovde na karti nešto što nisam vežbao da pokazujem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, u redu. Onda možemo od ovoga odustati. Neko može to kasnije pokazati na karti. U redu, molim da se karta vrati. Da li vi znate da li je postojala namera, da li je izražena namera u to vreme, u vreme tog sukoba da se nešto napravi sa planom „Potkovicica“?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa jednostavno je promenjena osnovna namena tog plana. Nije bilo nikakve spoljne agresije, i albansko stanovništvo se nije stavilo na stranu spoljnog agresora, pošto on nije ni postojao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, samo trenutak. Gospodine Taniću, vratimo se na početak. Recite mi samo da ili ne. Da li je postojala namera u to vreme da se nešto napravi sa tim planom? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je generalno bilo prihvaćeno da je to jedan prikladan plan? Da li se neko protivio upotrebi tog plana? Paragraf 87.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Koliko mi je poznato, vojni vrh i vrh bezbednosnih struktura.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su ga prihvatili ili odbacili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, oni nisu uopšte želeli da upotrebljavaju taj plan, jer nije bilo spoljne agresije ni albanske pobune, odnosno stavljanja na stranu spoljnog agresora jer ga nije bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A gde ste vi saznali da su oni odbili upotrebu tog plana, odnosno od koga ste to saznali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Od strane vojnog vrha. Ja bih zamolio da ipak ne pomenem određena imena. Ne želim da naučim tim ljudima, mnogi od njih su ionako pod pritiskom. Da li možemo to da razmotrimo na drugi način?

TUŽILAC NAJS: U redu, u redu. Idemo onda na paragraf 88.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prigovor.

SUDIJA MEJ: Da, šta je prigovor?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Prigovor je da svedok mora da odgovara na pitanja. Šta znači da izjavi ovakvu jednu besmislicu, a da onda ne može da kaže od koga je čuo?

SUDIJA MEJ: Tu poentu možete napraviti kada za to dođe vreme. Pitajte ga o tome u unakrsnom ispitivanju i onda ćemo mi odlučiti šta treba da se radi. U međuvremenu, svedok može nastaviti da svedoči na isti način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 88 dotiče se onoga o čemu je sudija Kvon postavljao pitanja malo ranije. Da li je došlo do nekih smena na visokom nivou u jesen 1998. godine? Ako jeste, molim vas da navedete šta se tačno dogodilo.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, došlo je nakon potpisivanja sporazuma između gospodina Miloševića i gospodina Holbruka (Holbrooke) o mirnom rešenju kosovskog problema, vojni i politič-

ki deo sporazuma. Određeno kraće vreme nakon toga smenjeni su načelnici Službe državne bezbednosti Srbije i načelnik Generalštaba, gospodin Stanišić sa celom ekipom rukovodećeg kadra, i gospodin Perišić kao načelnik Generalštaba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I recite ko ih je zamenio na tim položajima? Perišića je zamenio ko? Paragraf 90.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: General Ojdanić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I recite kakav je on čin, odnosno položaj imao pre tog imenovanja i kakve su bile njegove političke veze?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, što se tiče čina, pitanje ne razumem, a što se tiče političkih veza, moje znanje je da je bio blizak sa JUL-om. Na pitanje o činu nisam u stanju da odgovorim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Stanišića je zamenio ko?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodin Radomir Marković, mi ga zovemo Rade Marković, njegovo puno ime je Radomir Marković.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kakve su bile ranije političke veze Radomira Markovića pre toga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Veoma bliske privatne veze sa gospodinom Miloševićem i njegovom porodicom, a inače pre toga on nije radio poslove u obaveštajnoj zajednici, već u klasičnoj policiji, odnosno javnoj bezbednosti, kako mi to kažemo u zemlji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je zamenio Dimitrijevića?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nisam sasvim siguran. Ne bih želeo da dam netačan odgovor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 91. Da li se 1998. godine nešto dogodilo u vezi sa nečime što ste vi, čini mi se, opisali kao ekonomski materijali na Kosovu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to je ovaj izraz materijalna davanja koji se odnosi na pokretnu i nepokretnu imovinu, ako sam dobro shvatio. Da li sam dobro shvatio?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ako su materijalna davanja da, dogodilo se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: O kakvim to materijalima tačno govorite i o kojem vremenu govorite? Da vidimo koliko pre intervencije NATO-pakta se to počelo događati?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Bojim se da je u pitanju nespornost, ali sada ćemo lako utvrditi. Ako je reč o materijalnim davanjima, izdavanjima na Kosovu, reč je onda o nepokretnoj imovini. To su borbena vozila pešadije, laka artiljerija, tenkovi. Znači, borbena sila vojske koja se ne sme upotrebljavati protiv civila, odnosno protiv domaćeg stanovništva. U ovom slučaju, Albanci su građani Jugoslavije. Ako na to mislimo. Ako mislimo na ekonomska davanja neke druge vrste, molim da razjasnimo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rezerve goriva?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: A da, evo, pretpostavio sam da je u pitanju nespornost. Jeste, ovaj, pa više meseci pre sukoba sa NATO-paktom rezervoari goriva, strateški rezervoari goriva su premešteni iz strateških tankova u manje rezervoare po Srbiji, što vojnih, što privrednih organizacija. Izmeštene su, dakle, strateške rezerve goriva nekoliko meseci pre rata sa NATO-paktom, između konferencije u Rambujeu, između sporazuma Milošević–Holbruk i konferencije u Rambujeu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 94. Razgovori koje ste imali, molim da sada pažljivo odgovarate i pažljivo slušate moja pitanja. Recite šta je u to vreme bio Vladimir Štambuk?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Potpredsednik Vlade Srbije, jedan od potpredsednika Vlade Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Opet, molim vas, da ili ne. Da li ste 1998. godine imali razgovor sa njim o problemima sa kosovskim Albancima? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde i, ukoliko možete precizno reći, kada je bio taj razgovor?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Razgovor između britanskog ambasadora gospodina Donelija (Donnelly), nemačkog ambasadora gospodina Grubera (Gruber), gospodina Štambuka i mene u nemačkoj ambasadi, mislim dve nedelje pre sporazuma Milošević–Holbruk, možda desetak dana, ali kratko vreme pre sporazuma Milošević–Holbruk.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Najpre, tema razgovora uopšteno govoreći?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa tema razgovora bila je kako da se izbegne NATO intervencija protiv Jugoslavije, u ono doba je već postojala opasnost da ta intervencija može doći i da li Holbruk može da spreči tu intervenciju. To je bila generalna tema razgovora. U stvari, da li će doći do sporazuma Milošević–Holbruk kojim će ta intervencija biti sprečena, da budem precizan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I mislim da je Štambuk izneo jednu specifičnu primedbu. Možete li nam nešto reći o toku tog razgovora?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa da. Gospodin Štambuk je izneo jednu opservaciju koju sam ja čuo inače i od drugih. Dakle, gospodina Štambuka sam naveo samo kao jednog od primera. On je izneo opservaciju, primedbu dvojici ambasadora, ambasadoru zemalja NATO-pakta da zvanični Beograd nema ništa protiv manjeg bombardovanja od strane NATO-pakta. Ja sam, prirodno, reagovao na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on to okvalifikovao i objasnio šta će se dogoditi ako dođe do manjeg bombardovanja?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa nije objasnio dalje pred dvojicom ambasadora, pred ambasadorom Velike Britanije i Nemačke, pošto sam ga ja zamolio da odemo u stranu i da prekinemo takav vid konverzacije, pa je onda objasnio preda mnom. Objašnjenje je bilo, ja sam prosto pitao kako je moguće da bilo koji funkcioner, a

pošto smo se poznavali, onda sam mogao slobodno da ga pitam, da bilo koji funkcioner kaže da zvanični Beograd nema ništa protiv malo bombardovanja. Takva izjava je apsolutno zabranjena. To znači da prosto pozivate na bombardovanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Malo ćemo proširiti odgovore, jer želimo samo da nam se prepriča šta je rečeno. Vi ste to njemu dakle rekli i šta je onda on vama rekao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa on mi je onda odgovorio da ja neke stvari nisam dobro shvatio, a ni predsednik moje stranke, gospodin Mihajlović. On je rekao da odgovara bombardovanje u manjoj meri, pošto će to biti izgovor, odličan alibi i odličan izgovor da se nastavi sa progonom Albanaca sa Kosova, a ujedno i sa progonom srpske opozicije. U ratnim okolnostima niko ništa ne može da pita. I savetovao je meni, a i da poručim predsedniku moje stranke da se vratimo nazad u vladajuću koaliciju i da prestanemo da se odupiremo pokušajima veštačkog konstruisanja ratnog sukoba.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ovde upotreбили izraz da se „nastavi sa progonom Albanaca“. Očito je to bilo davno, i nemojte nagađati ako ne možete, ali da li uopšte možete da pomognete u vezi sa onim šta je on tačno rekao o Albancima i\ili njihovom progonu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa rekao je da se dovrši etničko čišćenje, da se prosto ima izgovor da se može dovršiti etničko čišćenje Albanaca ili da se izbace sa teritorije Jugoslavije. Te fraze sam ja slušao i ranije o drugim narodnostima i pominju se u drugim dokumentima nezavisno od mene i mog mišljenja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste u vezi sa prethodnom temom, a i u vezi sa ranijom temom o prihvatljivosti manjeg obima bombardovanja, da su drugi govorili slične stvari kao što je govorio gospodine Štambuk. Da li nam možete dati imena drugih ljudi koji su iznosili takav stav, bilo na tom sastanku u ambasadi ili na nekim drugim mestima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to je jako velika grupa ljudi od gospodina Milovana Bojića do gospodina, do raznih ljudi SPS-a, do rukovodilaca, do samog gospodina Milutinovića i tako dalje. Ja prosto ne mogu da nabrojim sve te ljude, bilo ih je mnogo. To su bili sve zatvoreni razgovori i svi su govorili malo bombardovanja kao da to nema problema. Naravno, ne u javnoj komunikaciji nego u razgovorima diskretnim koji su se vodili ne samo tada nego na mnogo mesta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 96. Čovek po imenu Bogdan Tomaš, šta je bio njegov položaj 1998. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li bih mogao da zamolim da ovo pitanje takođe ostane za neku privatnu sesiju, prosto zbog zaštite ljudi, ne zato što ne želim da odgovorim nego što ne želim nikoga da stavim u neprijatan položaj. Ljudi su već dovoljno u neprijatnim situacijama kad žele da kažu šta se stvarno dogodilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, dozvolite mi da to onda ostavimo po strani i da se na kraju vratimo na privatnu sednicu za sva pitanja tog tipa. A mislim da se to odnosi na paragraf 97. Govorili ste o tome još juče, ali želeo bih da to zaokružimo danas. Da li ste saznali kakav je stav optuženog o prikupljanju informacija o OVK i o njegovom stavu o predaji ljudi koji su počinili zločine protiv Srba? Samo da ili ne. Da li ste saznali za njegov stav?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako ste to saznali? Od koga? Od nje-ga lično ili od drugih?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Od drugih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam o kakvim se ljudima radi, ljudima na kojim položajima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rukovodstvo bezbednosnih struk-tura, vojni vrh, vrh političkih struktura, mogu ih imenovati na pri-vatnoj sednici, nije nikakav problem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je, dakle, bio stav optuženog o tome da se uhvate pripadnici OVK i predaju ovoj instituciji?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, ovo je važan deo svedočenja i bolje da se vratite na to.

TUŽILAC NAJS: Sigurno.

SUDIJA MEJ: Razmotrićemo to pitanje o zatvorenoj sednici na vreme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U tom slučaju, mislim, iako se deo 1998. godine može odvojiti, da se ja vratim na to uopšteno, a onda možemo preći na stranicu 18. Možda će biti bolje ukoliko se ovim velikim elementom na strani 18 pozabavim kasnije. Vratiću se na to, ali ne u zatvorenoj sednici, časni Sude, već mislim na otvorenoj sednici, ali vратиću se na to. Paragraf 101. Da li ste saznali za sprovođenje nekih operacija protiv OVK godine 1998. i konkretno o operaciji u vezi sa porodicom Jašari (Jashari)? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je postojao neki obrazac, prema informacijama koje ste vi dobili, prema kojem su sprovedene takve operacije? Ovde pogotovo mislim na veličinu početne akcije protiv OVK.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, postojao je jedan zaprepašćujuć obrazac, suprotan svemu što se može pročitati ne samo u zakonu nego i u pravilima Službe o upotrebi policijskih i vojnih jedinica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj obrazac je bio šta? U čemu se sastojao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Taj obrazac se sastojao u tome da se prvo dozvoli jedan određeni manji broj srpskih žrtava kako bi se stvorila situacija povišene tenzije, a onda da se protiv albanskih civila deluje masivnom, neselektivnom silom u odnosu na neophodnu logistiku za njihovo hapšenje, hvatanje, eliminisanje i da se tada zajedno sa teroristima masovno uništavaju civilni objekti i civilni životi. Taj obrazac je ne samo kod porodice Jašari nego i u drugim mestima, na primer u Dečanima (Decane) ponovljen i slično, u nekim varijacijama, uglavnom se sastoji u prekomernoj neselektivnoj sili koja se protivi čak i pravilima službe u vojsci i policiji, a ne samo zakonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, opisali ste obrazac. Vratićemo se na ove dve lokacije koje ste opisali za nekoliko minuta. Ali za razliku od toga i po vašem shvatanju Službe bezbednosti sa kojom ste imali kontakta, kakav bi bio prikladan, propisan način za postupanje sa teroristima koji se nalaze među civilnim stanovništvom? Paragraf 105.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa tu nema moje shvatanje. Postoji profesionalna procedura. Dakle, shvatanje je jedinstveno. Ta procedura se sastoji, borbena procedura, o njoj govorim, ne o zakonskoj. Ona je, borbena procedura je usklađena sa zakonom. Ona je opisana u pravilu službe o upotrebi jedinica i sastoji se, pre svega, u razdvajanju, u svim pokušajima razdvajanja civila od terorista, naročito u okolnostima kada se zna da mnogi teroristi imaju običaj da koriste civile kao neku vrstu zaštite ili čak živog štita i tako dalje. Za to postoje tehnička sredstva i logistika i opremljenost naših jedinica. Nakon toga ide se na to da se oni po svaku cenu uhapse, a ne da se ubiju, a hapšenje se može vršiti na više različitih borbenih načina. Ja mislim da ne moramo da idemo u detalje. U svakom slučaju, upotreba masivne sile protiv civila...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, mislim da je to dovoljno. Još samo jedno pitanje u vezi sa paragrafom 106. Da li su jedinice u to vreme bile opremljene potrebnim materijalima i opremom da se bave teroristima na taj propisan način?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Niti su bile opremljene materijalom niti su bile kadrovski opremljene i to je bio jedan od smisla pritužbi Stanišića i Perišića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda ja nisam dobro shvatio.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kritikovali su ih zbog toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su jedinice u to vreme imale na primer suzavac ili sličan materijal koji bi se mogao upotrebiti protiv terorista na kontrolisan način, onakav kakav ste vi objasnili u jednom od prethodnih paragrafa?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: A da, one su imale u svojim magazinima, ali nisu ih koristile, zato je došlo do nesporazuma, nisu ih koristile na terenu. Da, imali su apsolutno svu logistiku i opremu na raspolaganju, teorijski govoreći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dali ste nam dva primera, porodica Jašari i Dečani. Kada je reč o detaljima onoga što se dogodilo tom prilikom, koji je vaš izvor informacija?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa opet najviši, opet vrh Službe državne bezbednosti i vojske, što kasnije može se pomenuti, radi zaštite ljudi, na zatvorenoj sednici. I neki ljudi koji su neposredno bili tamo, naravno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da pređemo sada sa izvora na ono što su vam ti izvori rekli. Ko je, prema vašem shvatanju, bio zadužen za te misije u to vreme?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mi smo prvo opširno razgovarali o tim problemima. Dakle, nisu mi to oni rekli jednom, nego prosto je bila diskusija o tim problemima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne slušate me, ne slušate me. Moja je greška što sam pogrešno postavio pitanje. Ko je u vođstvu bio zadužen, ko je vodio te misije koje su nosile karakteristike koje ste vi opisali? Paragraf 102.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa praktično ih je vršio ovaj civilni deo štaba, a to se pominje i u pismu generala Perišića. Praktički je

taj deo nosio naređenja od gospodina Miloševića i njegovih najbližih saradnika, ne od institucija nego od njih kao lokalnih komandanata, prema mojim informacijama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li nam dati imena tih civila koji su bili odgovorni za te misije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa najčešće se pominjalo ime gospodina Nikole Šainovića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još neko?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa takođe i gospodina Vlajka Stojilkovića, ali on je preminuo i ne volim da...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ne znam da li je možda ovo pogodan trenutak za pauzu.

SUDIJA MEJ: Da. Isto tako možda biste tokom pauze mogli razmisliti vi, a i amikusi, pitanje je naime šta bi trebalo sada da uradimo sa ovim svedočenjem. Deo ovog svedočenja je veoma važan, ali se zasniva na izvorima koji ili nisu navedeni ili se kaže da su navedeni u zatvorenoj sednici. Postavlja se pitanje vrednosti takvog svedočenja i da li se takvo svedočenje uopšte može uvrstiti u spis. Molim vas da razmislite o tome. Samo trenutak, samo trenutak. Sada ćemo napraviti pauzu, gospodine Miloševiću, i saslušaćemo vas nakon pauze. Dakle, pauza od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Taniću, trebalo je ovo da vam objasnim jer možda niste pratili proceduralnu raspravu, da je pitanje iznošenja imena stvar o kojoj će vas savetovati Tužilaštvo. I kada za to dođe vreme, sudsko Veće će morati da donese odluku o tom pitanju, ali biće vam rečeno šta treba da uradite i kakav je vaš položaj.

SVEDOK TANIĆ: Ja to prosto nisam razumeo i zato sam zatražio instrukcije.

TUŽILAC NAJS: Ne znam da li Sud želi da se sada povede razgovor o tome da li će privatna sednica biti korisna ili ne ili treba da nastavimo sa svedočenjem, a da se time bavimo na kraju.

SUDIJA MEJ: Dajte da nastavimo sa svedočenjem.

TUŽILAC NAJS: Ja sam nabavio kopiju knjige. To je iz privatnog vlasništva gospodina Šina (Shin), ali on je spreman da nam je stavi na raspolaganje, ako ne i da je priloži za opšte dobro. To je jedina kopija koju imamo u ovom trenutku, da li ja mogu da je stavim na raspolaganje optuženom tako da on može da je pogleda?

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam obeležio, to jest gospođica Grijem je obeležila knjigu tamo gde se nalaze ta dva pisma koja će da se prikažu. Status knjige kao dokaznog predmeta možemo kasnije da razmotrimo. Sada smo na paragrafu 107. Ne, i on će se kasnije razmatrati, bojim se. Dajte da pređemo na pasus 108, na događaje za vreme bombardovanja NATO-a. Tokom bombardovanja NATO-a, da li ste se susretali lice u lice sa optuženim?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Postojala je komunikacija sa optuženim preko zvaničnih kanala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste imali sastanaka sa njim lice u lice na prijemima i stvarima takve prirode u aprilu 1999. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne sastanak koji bih mogao dokazati. Optuženi osporava sve što kažem i onda ovo ne mogu dokazati, a ostale stvari mogu dokazati. Zato neka ostane odgovor ne, samo indirektna komunikacija preko zvaničnih kanala komuniciranja Vlade Srbije i Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, moram da malo insistiram. Pitanje kako će se stvari dokazivati je nešto što je na Veću. Odgovorite sa da ili ne. Da li ste imali bilo kakvu konverzaciju sa optuženim u aprilu 1999. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tokom proleća 1999. godine da, u jednoj vrlo kratkoj prilici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde je to bilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ponavljam, to je dosta teško sada dokazati i zamolio bih da to takođe ostane za, ako je moguće, za onaj drugi deo kada će biti dokazivanje ovih specifičnih stvari, imena i ostalih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Paus 110. Tokom bombardovanja NATO-a, odgovorite sa da ili ne, da li ste saznali za neke stvari koje su se desile tokom bombardovanja, na primer razmeštaj oružanih snaga, protivavionski položaj za protivavionsku odbranu i tako dalje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, apsolutno. Ličnim uvi-dom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta se činilo da je glavna strategija što se tiče pristupa NATO-u, na osnovu ovoga što ste vi razumeli?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Na osnovu onoga što sam ja raz-umeo i saznao, glavna strategija bila je da se što više odugovlači i produžava rat sa NATO-paktom na štetu naše matične države Jugoslavije, s tim da bi se preko civilnih žrtava i civilnih razaranja od bombardovanja postigla neka vrsta političke ili moralne pobe-de nad NATO-paktom i ta strategija je bila jasno definisana. Ona se može i dokazati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, mislim da 113. takođe spada u istu kategoriju kao i neki prethodni pausi, ali na sledećoj strani. Da li ste tada imali kontakata sa ministrom inostranih poslova Rusije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, oprostite, to mora da je neka greška. U svemu što sam ja govorio ne postoji nikakva indicija da sam mogao imati takav kontakt.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, ne, radi se o mojoj grešci. Moramo da nastavimo onda. Ostavićemo to. Što se tiče civil-

nih zgrada, to je pasus 115, šta se desilo sa civilnim zgradama za vreme sukoba?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa one su bile neovlašćeno stavljene u vojnu upotrebu. Odmah ću reći primer da bi izbegli dalja dokazivanja. Reč je o Komandi odbrane grada Beograda koja je bila na dve civilne lokacije. Moje saznanje, lični uvid. Mogu da pomenem obe lokacije otvoreno, nema nikakvih problema. Osnovna škola „Sveti Sava“ u ulici Maršala Tolbuhina i preduzeće „Robnih kuća“ u ulici Maršala Tolbuhina. To su dve zgrade blizu jedna druge, jedna je osnovna škola, a drugo je civilno preduzeće. Komanda odbrane grada Beograda bila je razmeštena na te civilne lokacije, a oficiri koji su bili u Komandi odbrane grada Beograda bili su uglavnom veliki deo dana presvučeni u civilne uniforme. Dalje, tenkovi koji su neko vreme bili razmešteni oko hrama Svetog Save, pa nakon što su građani počeli malo da se bune, onda su najzad sklonjeni. Ali za Komandu odbrane grada Beograda, to je moj lični uvid.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pasus 117. RTS, Radio televizije Srbije. Da li ste vi dobili ikakve informacije o tome?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam imao informacije o bombardovanju zgrade RTS-a dva dana pre i dva dana posle. Prosledio sam ih zvaničnim kanalima komunikacije Službe državne bezbednosti ka Komandi odbrane, odnosno ka gospodinu Miloševiću koji je u to doba bio vrhovni komandant odbrane i postojala je obaveza da on o tome bude izvešten, tako da ja uopšte ne sumnjam da je imao tu informaciju. Nije izvršena evakuacija zgrade. Ostavljene su namerno civilne žrtve da izgube život. Takođe znam da je po više osnova bila ta informacija o bombardovanju RTS-a.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: SDB, da li su oni imali informacije o budućim metama osim onih koje ste vi možda saznali iz nekih drugih izvora? Da li je Služba imala druge izvore informacija?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da. Postojali su drugi izvori informacija, dve ili tri različite vrste informacija, veoma validne. Bez ikakve špijunaže, ne mislim na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li je optuženi non-stop dobijao te informacije ili je došlo do nekakve promene u načinu na koji se on obavestavao o tome, onako kako ste vi to shvatili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Apsolutno je morao dolaziti do tih informacija, a i njegovo ponašanje je pokazivalo da on te informacije ima i da je, da nekad evakuiše stanovništvo, nekad ne, kako mu kad zatreba. Takođe i materijalne objekte, ne samo materijalna sredstva, ne samo stanovništvo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je SDB nastavio da ga informiše tokom rata?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kakva je bila vaša uloga u to vreme i po čijem ovlašćenju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Po odluci ili mišljenju, ja molim da se jedna od dve formulacije uvaži, znači ili po odluci ili po mišljenju štaba, Združenog štaba odbrane grada Beograda i SDB-a kao sastavnog dela tog štaba, ja sam u dva navrata boravio u inostranstvu tokom rata. Ne mogu to nazvati zaduženjem, jer je to možda prejaka reč, ali uz obrazloženje da treba da pokušam sve što je u mojoj moći, odnosno zavisno od ljudi koje poznajem da se istraži, naglašavam reč istraži, da se istraži mogućnost što skorijeg okončanja sukoba sa NATO-paktom.

SUDIJA MEJ: Ja ću ovo za trenutak da okončam. Gospodine Najs, ja sam zabrinut zbog ovog svedočenja i onoga što se naziva izvorima. Pitanje je kakva je u stvari vrednost ovog svedočenja za Veće, šta znači Veću ovakvo svedočenje?

TUŽILAC NAJS: Da, časni Sude, to naravno, o tome ćemo odlučivati kada se delimično budemo bavili sledećom temom. A što se tiče ovog pasusa svedokovog iskaza, on nam je rekao šta je radio. Samo treba da znamo na osnovu čijeg ovlašćenja je on to radio. Onda prelazimo na još jedan konkretan dokazni predmet.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS: U ovoj fazi mislim da smo na malo drugačijoj teritoriji.

SUDIJA MEJ: U redu, ali držite se konkretnih stvari zasada, a ostatak ćemo razmotriti kasnije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, rekli ste nam šta ste radili. Vi ste bili u inostranstvu, po zvaničnom poslu, istražujući mogućnost da se okonča sukob. Na osnovu čijeg ovlašćenja ste vi išli i to radili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Združeni štab Komande odbrane Beograda i Služba državne bezbednosti, nije se moglo izaći po privatnoj liniji ni na koji način za vreme rata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I mogli ste da odete iz Beograda da biste obavili te funkcije koje ste opisali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, uz zvanični doček i pratnju resursa Službe državne bezbednosti na granici između Jugoslavije i Mađarske kuda sam izlazio i uz najavu, zvaničnu najavu mog izlaska. O tome postoje pismene zabeleške. To je bila zvanična procedura.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. I kao rezultat tih misija ili te misije, da li ste imali ikakve predloge koje ste onda mogli da iznesete?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jedan ili više?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Jedan. Jedan je figurirao predlog sve vreme. U raznim varijacijama naravno, ali jedan bazični predlog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I kada se prvo pojavio taj predlog?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, sredinom aprila 1999. godine najkasnije. Prema mom znanju.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, postoji jedno pismo koje ćemo možda moći da uvedemo od gospodina Lilića optuženom. Da li to pismo ima ikakav značaj u vezi ovog potencijalnog sporazuma ili da li ga ono na neki način odražava?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nisam shvatio da je to pitanje upućeno meni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, upućeno je vama. Radi se o pitanju, o pismu gospodina Lilića iz maja 1999. godine. Da li to potvrđuje to što vi govorite o ponudi za sporazum koji ste vi u stvari doneli?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, potvrđuje apsolutno, i duh i mnoge konkretne odredbe tog predloga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To pismo se nalazi u priložima u knjizi koju smo mi upravo predočili optuženom. Da li ste vi ikada videli to pismo pre nego što ste ga videli u toj knjizi?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, a pismo nisam ni video u knjizi nego sam saznao za njega iz jednog intervjua gospodina Lilića listu „Vreme” pre jedno tri meseca i video sam potpune podudarnosti u velikom broju tačaka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Časni Sude, ja bih se kasnije bavio tim pismom uz pomoć jednog drugog svedoka. Možete li na najkraći mogući način da nam kažete koji su bili elementi sporazuma tog dogovora u čijem ste vi sklapanju ili predlogu učestvovali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne u sklapanju, samo u istraživanju mogućnosti. Ja nisam imao mandat ni za kakvo sklapanje ničega. Elementi tog sporazuma bili su sledeći: Unilateralni prekid borbenih dejstava Vojske Jugoslavije i specijalnih jedinica MUP-a na period od 24 sata, osim u slučaju samoodbrane. Nakon toga suspenzija borbenih dejstava NATO-pakta na period od 24 sata. Onda jedan duži unilateralni prekid vatre od strane Vojske Jugoslavije i borbenih jedinica MUP-a, osim u slučaju samoodbrane i duža suspenzija bombardovanja od strane NATO-pakta. U međuvreme-

nu, hitno otpočinjanje političkog dijaloga sa kosovskim Albancima, konkretno sa gospodinom Rugovom oko rešavanja političkih problema vezanih za Kosovo. Ostanak Prištinskog korpusa. Ulazak mirovnih trupa pod zastavom Ujedinjenih nacija i eventualna njihova saradnja sa Prištinskim korpusom, odnosno ne eventualna, njihova saradnja sa Prištinskim korpusom. Izdvajanje nakon trajne obustave borbenih dejstava i sklapanja političkog sporazuma, pomoć ekonomske zajednice u obnovi i rekonstrukciji Kosova. I nakon ulaženja mirovnih trupa pod zastavom Ujedinjenih nacija i zvanični Beograd bi bio slobodan da utiče na kompoziciju mirovnog sastava mirovnih trupa Ujedinjenih nacija, u smislu da tu ne budu previše zastupljeni ljudi iz NATO zemalja, da se ne bi na neki način previše oštetio obraz, ako mogu tako da kažem, Jugoslavije. To je manje-više ugrubo sadržina mirovnog sporazuma koji je više njih od aprila do maja predočilo gospodinu Miloševiću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Da li je postojao predlog za prekid vatre na katolički Uskrs, i da li se to povezivalo vremenski sa oslobađanjem nekih američkih vojnika?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, postojao je. To je takođe bila jedna od varijanti tog plana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste o tome vi i vođa vaše stranke Mihajlović razgovarali i da li je to vas onda navelo da obavite jedan telefonski poziv? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kome ste telefonirali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prvo smo u pismenoj formi uputili jedan predlog gospodinu Milutinoviću, a posle toga je predsednik moje stranke razgovarao sa gospodinom Milutinovićem u vezi odgovora na to pismo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste mogli da čujete jednog ili oba govornika tog telefonskog razgovora?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oba. Preko spikera. Nije nikakva tajna.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je Mihajlović rekao Milutinoviću, a šta je Milutinović rekao na to?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prvo, gospodin Milošević je jasno dao do znanja da će prihvatiti unilateralni prekid vatre za katolički Uskrs i to ne samo u komunikaciji koja je nama poznata nego i gospodinu Sedanu (Sedan), ministru spoljnih poslova Vatikana. Koliko znam ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je pozadina, to je pozadina, molim vas da se fokusirate na moja pitanja. Znači, šta je rečeno tokom tog telefonskog razgovora?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prosto naše pitanje je bilo: zašto nema prekida vatre na katolički Uskrs kad je obećano da će biti, jer je katolički Uskrs već bio prošao i oslobađanje vojnika američkih, trojice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A odgovor?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Odgovor gospodina Milutinovića je bio da će biti prekid vatre ali malo kasnije jer još nismo, mislilo se na Beograd, završili dole sav posao. Dole, misli se na Kosovo i da će biti na pravoslavni Uskrs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko kasnije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nije bio specifičan gospodin Milutinović, rekao je: „Još nismo dole na Kosovu završili posao i kada ga završimo pozabavićemo se time.“

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Mislim da ste vi u jednom trenutku razgovarali i sa predsednikom Skupštine Tomićem o mirovnim pregovorima koji su vama bili poznati. Odgovorite sa da ili ne. Da li je gospodin Tomić imao ikakve informacije ili bio svestan tih pregovora? Da li je to njemu preneseno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali takođe i sa drugim ljudima, pre svega sa Vukom Draškovićem koji je bio potpredsednik Vlade. Ne znam, možda je to neka greška u mom osnovnom, tehnička, ne samo, jer mnogo više komunikacija je bilo sa gospodinom Dra-

škovićem kao potpredsjednikom Vlade Jugoslavije u to vreme, ali i sa Tomićem, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pasus 131. Ne, taj pasus, pasus 131 će doći kasnije ako se uopšte budemo bavili njime. Pasus 137, radi se samo o jednoj zbirci pojedinosti, gospodine Taniću. Srpska republička policija, policija Republike Srbije, da li su oni imali nekakve posebne karakteristike, da li je postojao neki konkretan izvor odakle su oni poticali, koji bi ih na određeni način identifikovao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, da li bi pitanje moglo da bude malo specifičnije, nisam sasvim razumeo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Policija Republike Srbije, koliko su oni bili integrisani u druge organe za primenu zakona reda i mira? Da li su oni bili odvojeni? Koliko su bili odvojeni?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Sastav javne bezbednosti bio je integrisan. Međutim, sastav specijalnih jedinica nije bio integrisan u te osnovne. Bojim se, kažem ne razumem sasvim pitanje baš dovoljno precizno da bih mogao odgovoriti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da nećemo da insistiramo na tome. Preći ćemo na nešto drugo. Kontrola MUP-a, a mislim da ste već o tome nešto rekli. To je pasus 138. Sada prelazimo na pasus 148. Specijalne jedinice, da nastavimo s tim, da li ste vi videli lično te specijalne jedinice u to vreme o kome mi govorimo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, specijalne jedinice vojske i policije. Njihov akronim je JSO.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite sa da ili ne. Da li ste saznali ko je njima upravljao, ko je imao kontrolu nad tim jedinicama?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogotovo ko je kontrolisao te jedinice prilikom njihovih operacija na Kosovu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodin Milošević, koristeći privatni lanac komande preko Šainovića i Radeta Markovića i Vlajka Stojilkovića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Patus 149. Mislim da ste imali jedan razgovor sa Perišićem o ovim jedinicama. Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite ponovo. Možemo li biti malo precizniji jer „specijalne jedinice“ postoje i u vojsci i u policiji. Teško da bih imao razgovor sa Perišićem o specijalnim jedinicama policije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu da, mislim da se radi o mojoj grešci. U redu, onda ćemo se vratiti na to. Da li ste vi imali konverzaciju, odgovorite sa da ili ne, sa Perišićem o tome da vojna oprema ide policiji? Sa da ili ne, molim vas.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da, apsolutno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad ste imali taj razgovor? Da li je to bilo u to vreme kad su se dešavali ti događaji ili je to bilo u skorije vreme kad ste vi istraživali materijal za vašu knjigu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To je bilo u vreme kada sam pripremao dokumentacioni materijal za moju knjigu i upoređivao moja znanja iz prethodnog vremena sa gospodinom Perišićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite sa da ili ne na sledeće pitanje. Da li vam je Perišić rekao nešto u vezi stava Miloševića po ovom pitanju? Odgovorite sa da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Poslednji red pasusa 149. Šta vam je rekao o Miloševićevom stavu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa slično onom što je i napisao u pismu, a mogu biti sasvim precizan, da gospodin Milošević stalno zahteva od njega da vojnu opremu izda jedinicama MUP-a, da će ta vojna oprema biti upotrebljena u borbenim dejstvima. I gospodin Perišić je to odbijao zbog više razloga. Jedan od njih je naveo u pismu, a drugi je i meni pojasnio, to je upotreba protiv civilnog stanovništva. Ne postoji pravo upotrebe vojne opreme protiv domaćeg civilnog stanovništva. Teške vojne opreme, mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se uopšte obraćala pažnja na to, da li se spomenulo to kako će to osoblje biti obučeno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prvo, bilo je reći o tenkovima, borbenim vozilima pešadije i minobacačima preko 120 milimetara. Na primedbu gospodina Perišića kako sam bio obavješten, naravno, da je to nedozvoljeno, usledio je odgovor od strane gospodina Miloševića da to neće koristiti vojska nego da će koristiti policija. Prema tome, nema opasnosti da vojska bude optužena za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ste vi to razumeli i na osnovu vašeg iskustva, da li su lokalni komandanti mogli da hapse pripadnike specijalnih jedinica u slučaju da oni počine neke prekršaje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Kako da ne, i pripadnike i rezervnog sastava. I to su radili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Za vreme rata uopšte, šta ste vi primetili o pisanju lokalnih medija, novina i tako dalje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa primetio sam čitav niz netačnih informacija, pre svega informacija kojima se podstiče ratno raspoloženje i prikrivaju stvarni rezultati borbenih dejstava, rata tokom cele 1998. i 1999. godine. Govorim o zvaničnim medijima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve to iskrivljene informacije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: O broju terorista, uvećavanja broja terorista, umanjivanje mogućnosti miroljubivih rešenja, smanjivanje naših žrtava, prikriivanje stvarnih pravaca i ciljeva i svrha operacija. Otprilike te vrste. Izobličavanje stvarne slike stvarnosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zadnji paragraf. U Srbiji su pronađene neke masovne grobnice. Jeste li vi sa nekim razgovarali o tome?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sa kim?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prvo u leto 1999. godine, kad sam pripremao moju knjigu i kada smo istraživali i srpske i albanske žrtve gde su, šta su, kako se mogu naći. A drugi put nakon...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pitao sam sa kim?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da li sada, oprostite, sad sam ja u konfuziji malo, da li mogu sad da odgovorim ili mogu opet da zamolim za eventualnu privatnu sednicu ako će je biti, ako ne ja mogu dati odgovor, nije problem. Ne prikivam odgovor nego samo ne znam da li će biti otvorena ili zatvorena sednica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Naravno, ja bih želeo da ako možete javno date to ime. Postoji li neki razlog iz kojeg ne možete ovo ime javno reći?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa dobro. U redu, neću time ugroziti mnogo ljude jer se tu vodila i zvanična istraga. Zoran Mijatović, zamenik šefa Državne bezbednosti Srbije, Dušan Mihajlović, ministar unutrašnjih poslova Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je Mijatović rekao o tim masovnim grobnicama?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da postoji zvanična istraga MUP-a koja pokazuje tačno i na izvršiocyte i na lokacije, ali da je ona iz nekih razloga zaustavljena. A inače sam i ja tokom mog kidnapovanja bio takođe izložen torturi vezano za masovne grobnice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na to ćemo doći za koji trenutak. No, zanima me sada nešto više o tome što ste vi saznali o masovnim grobnicama. Znači, Mijatović vam je nešto rekao o masovnim grobnicama. Da li je napravljena neka veza između tih grobnica i drugih događaja koji su se odvijali u to vreme?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne samo gospodin Mijatović nego i gospodin Mihajlović, ministar unutrašnjih poslova, i prosto su mi saopštili i rezultate istrage koliko je do tada odmakla. A da li biste mi pojasnili ovu vezu koju treba da specificiram, da ne bih bio preopširan?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je pronađeno neko vozilo u Dunavu? Postoji li veza između te dve stvari?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, pronađeno je vozilo u Dunavu kod mesta zvanog Švercerski puteljak blizu Tekije. To je vozilo

koje je gospodin Kertes sa carine izuzeo i dao jedinicama javne bezbednosti da presele leševe neposredno pre NATO intervencije na Kosovu i u Jugoslaviji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta vam je Mijatović rekao o svemu tome, a onda ćemo govoriti o okolnostima pod kojima ste vi napustili Jugoslaviju? Šta vam je, dakle, Mijatović rekao o tome?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prosto, nije mi on rekao ništa svoje mišljenje, ali na osnovu rezultata istrage da postoji jasna veza između gospodina Miloševića i naređenja o prikrivanju leševa, da su ti leševi u svakom slučaju bili dopremljeni pre NATO intervencije i da poreklo tih leševa nažalost, da je u jedinicama Sretena Lukića a ne Državne bezbednosti Srbije i da se zbog toga sada prikriva od strane MUP-a cela istina o masovnim grobnicama, iako je ona poznata. Poznata našim zvaničnim organima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Jesu li to bile jedine masovne grobnice za koje ste saznali ili je bilo i drugih?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam diskutovao samo o jednoj, za druge više nisam imao psihičke snage.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sreten Lukić je tada bio na čelu MUP-a na Kosovu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada okolnosti pod kojima ste vi napustili Jugoslaviju. Šta vam se dogodilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa kraće vreme nakon što sam počeo da pripremam knjigu i nakon što sam počeo da istražujem dokumentacioni materijal vezan za Kosovo i zločine oko Kosova i nakon što se prisluskiivanjem mog stana saznalo da spremam knjigu u kojoj bih obrazložio navode veoma slične koje i danas pominjem, prosto sam bio kidnapovan na ulici, a dva sata nakon toga i moja žena, početkom oktobra 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko dugo su vas držali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oboje smo bili kidnapovani, drogirani i odvedeni u dva različita privatna zatvora u kojima smo proveli po dva dana, i moja supruga i ja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta vam se dogodilo u zatvoru? Ne bih želeo da vas nepotrebno uzbuđujem, ne moramo ulaziti u detalje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, nećemo i zbog uštede vremena. Mučenje, tortura latinoameričkog tipa od davanja injekcija i gušenja do premlaćivanja sa ciljem da ja tu knjigu i taj materijal i uopšte stavove veoma slične ovim koje danas izlažem na sudu ne iznesem, i sa pokušajem da se pokaže neka vrsta nepostojeće zaverе britanske obaveštajne službe protiv gospodina Slobodana Miloševića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vas ispitivali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ako se to može nazvati ispitivanjem, premlaćivanje sa vrećom preko glave i drogiran onda da, onda sam ispitivan. Tako sam ispitivan, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta je bila tema pitanja? U kom pravcu je išlo? Časni Sude, to je na 18. strani sažetka. Izvinjavam se što vam to nisam ranije dao na znanje.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa smeralo je uglavnom na to zbog čega ja te stvari istražujem, što me interesuju srpske grobnice i masovne grobnice, zbog čega sam sa SDB-om u kontaktu, da li ću ja da prestanem da, da li zbilja hoću da pišem tu knjigu i tako dalje i to je oko privatnih stvari. Drugo, razgovarali smo o istrazi. To je razlog zbog kojeg sam mučen, jer su želeli da priznam tobogžnju zaveru britanske obaveštajne službe protiv života i sigurnosti gospodina Miloševića. To je zloupotrebjeno ono što sam ranije rekao, da sam ja imao određene kontakte vezano za obaveštajnu dimenziju legitimnih političkih pitanja. Sada su me mučili, i moju ženu da priznamo da smo špijuni. Kada to nije uspelo, mi smo nekako uspeli da preživimo to mučenje. Naravno, ja sam bio i drogiran, moja žena nije bila drogirana, samo je bila tučena. Onda je sledeća faza istrage bila nešto drugačija. U sledećoj fazi dotična

lica su rekla da su ona, eto kao ta koja žele da sruše Miloševića, pa da je u stvari sve što sam ja prošao bio neki test da se vidi koliko sam izdržljiv i da u stvari oni žele da ih povežem sa ljudima iz britanske obaveštajne službe da bi zajedno sarađivali na rušenju gospodina Miloševića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oslobodili su vas. Koliko ste još dugo nakon puštanja ostali u Srbiji?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oslobodili su me dva sata nakon neuspelog atentata na Vuka Draškovića, a posle toga sam ostao još oko mesec dana u Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju ste uspeali napustiti zemlju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, legalno. Da. Pošto sam video da se ponovo sprema ovaj put ubistvo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mislim da se ovde možemo zaustaviti. Da li bismo možda sad mogli preći na privatnu sednicu da se pozabavimo onom drugom temom zato što ćemo možda morati spomenuti neka imena. Argument o prihvatljivosti.

SUDIJA MEJ: Mislim da bi to, ako je moguće, trebalo izvesti na otvorenoj sednici. Radi se o principu i da se pri tom ne spominju nikakva imena. Ako želite, možete da se pozovete na izjavu, to bi mogao da bude prikladan način da sa time radite.

TUŽILAC NAJS: Moje beleške sugerišu da je to pitanje relevantno za sledeće stvari. Strana 2, paragraf 3, u stvari za to nisam siguran, imam tu neku belešku pri dnu paragrafa 3 koja se možda odnosi na tu vrstu materijala. Ostatak materijala od danas, za koji sam napravio beleške počinje na strani 17, paragraf 96, pa zatim 97, 98. Zatim na strani 20 paragraf 108.

SUDIJA KVON: A paragraf 87, strana 15?

TUŽILAC NAJS: Nisam zabeležio ništa u vezi sa ovim paragrafom, časni Sude.

SUDIJA KVON: Molim da proverite onda to kasnije.

TUŽILAC NAJS: Svakako. Meni se čini da na strani 17, ne, na strani 20, da se tu postavlja pitanje na sličan način u vezi sa paragrafom 113, ali na dosta različiti način u odnosu na paragraf 108. Upravo sam dobio belešku, vi ste bili u pravu u vezi sa stranom 15 i paragrafom 87. Paragraf 113 je uobičajeni problem, a paragraf 108 je malo drugačiji problem zato jer se paragraf 108 ne tiče zabrinutosti za dobrobit drugih. Možda bi svedok mogao dati daljnje razloge, daljnje obrazloženje zašto ne želi da taj deo iskaza da javno. Možda bih ga mogao ponovo pitati o tome tako da i mi, a i on shvatimo razliku između ove dve kategorije.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, kao što vidite, Veće će sada razmatrati onaj deo vašeg iskaza koji sadržava ono što su vam rekli drugi ljudi. Vi ste želeli da zaštitite njihova imena kako biste ih zaštitili od rizika. Pre nego što Veće bude o tome saslušalo argumente i donelo odluku, moramo se pozabaviti jednim drugim delom vašeg iskaza koji se tiče jednog vašeg susreta sa optuženim u aprilu 1999. Recite, koji su vaši razlozi da želite taj deo iskaza da date na privatnoj sednici, imajući u vidu da ste sve drugo što ste imali da kažete o optuženom rekli javno, i imajući u vidu da ste u ovom postupku vi zaštićeni, iskrivljen vam je lik tako da se na pravilan način može zaštititi vaša sigurnost u budućnosti. Dakle, objasnite nam koja je vaša bojazan u vezi sa tim incidentom iz aprila 1999. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Reč je o mom ukupnom odnosu prema Sudu gde želim da pokažem maksimalno poštovanje. Gospodin Milošević odbacuje sve što ja kažem, počev od mog postojanja u ovim poslovima pa nadalje, i zbog toga sam spreman da dam Sudu samo one iskaze koje mogu da potvrdim iz najmanje dva ili tri nezavisna izvora od mene, tako da bude potpuno jasno da...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, moram vas zaustaviti. Ovaj Sud će odlučivati o dovoljnosti dokaza, o pravnim pitanjima i tako dalje. Dakle, pitanje je vrlo jednostavno. Nema razloga da ne svedočite o tome. Ukoliko ne želite taj deo spomenuti, vi to ne morate, recite da vi to ne želite reći i mi idemo dalje. Recite da li ste spremni dati taj deo iskaza?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa ne, zato što postoji zvanična komunikacija s Miloševićem, ona je dovoljna za javni iskaz, ne menja se ništa na stvari, on je u zvaničnoj komunikaciji uradio isto što i u toj privatnoj koju ne mogu dokazati. Prema tome, to je isto to tako da Sudu nisam uskratio informaciju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, dobro. Na Sudu je da o tome odlučuje. Ali recite nam da li ste nam spremni reći šta je izgovoreno na tom sastanku u aprilu 1999. godine, molim vas?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam spreman da kažem ono što je rečeno u zvaničnoj komunikaciji s Miloševićem, a to je isto što bi bio smisao ove druge informacije.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, mislim da ovo nema smisla da se nastavi. Idemo dalje.

TUŽILAC NAJS: U redu, onda je to to. Paragraf 113 spada u istu kategoriju, isto u opštu kategoriju. Zatim strana 131, i mislim da je to sve što imam. Sud je, znači, u položaju da omogući privatnu ili zatvorenu sednicu po pravilu 75, imajući u vidu i pravilo 79. Pravilo 79 je relativno malo. Bavi se zatvorenom sednicom radi javnog mira i morala. U pravilu 75 govori se o sigurnosti žrtava i svedoka, neobelodanjivanju njihovog identiteta, i o zaštiti interesa pravde, to je jedan opšti koncept. Možda bi Veće trebalo da ima na umu zaštitu interesa pravde prilikom razmatranja trenutne pozicije. Ako se vratimo na pravilo 75, samo da proverim da ono nije izmjenjeno jer još uvek nemamo ažuriranu verziju Pravidnika. Pročitaću iz izmenjene verzije: „Pretno veće može održati sednicu *in camera* kako bi utvrdilo da li će naložiti: (i) mere kojima se sprečava da se javnosti ili medijima otkrije identitet ili mesto boravka žrtve ili svedoka ili osoba

koje su u rodbinskoj ili drugoj vezi sa žrtvom ili svedokom i to na sledeći način", zatim se tu navode kriterijumi koje ja sada neću reći. Spominje se „(ii) zatvorena sednica u skladu sa pravilom 79". I „(iii) odgovarajuće mere kojima se omogućuje svedočenje osetljivih žrtava i svedoka pomoću jednosmerne interne televizije". Dakle, ako to čisto tehnički gledamo, pravilo 79 nije pojašnjeno kriterijumima iz pravila 75, što uključuje kategoriju osoba identifikovanih pod 75(B)(i), što uključuje osobe koje su u rodbinskoj ili drugoj vezi sa žrtvom ili svedokom. To možda ne pokriva i ovu konkretnu okolnost. No, ukoliko to bude prikladno, a mi smatramo da to jeste prikladno, onda bi se ovakvo rezonovanje moglo primeniti i na privatne sednice i u svakom slučaju bi to bilo u interesu pravde. A interes pravde opisuje da zaštita interesa pravde dozvoljava ono što ovaj svedok traži. On traži da deo svog iskaza u vezi nekih konkretnih detalja da na način da to ne dođe pred javnost. To će obuhvatati imena ljudi od kojih je dobio informacije. Ta će imena znati optuženi, optuženi sme ta imena da saopšti ljudima koji mu pomažu u odbrani, a i amikusima i pod takvim okolnostima ne dolazi do narušavanja prava optuženog, ta su prava u potpunosti očuvana. On može unakrsno ispitivati i ukoliko bude potrebno, on može takođe unakrsno ispitivati na privatnoj ili zatvorenoj sednici i o tim konkretnim temama. Međutim, on će biti u stanju da se pozabavi tim delom svedočenja i njemu neće biti nanesena nikakva šteta. Bojazni ovog svedoka, naravno, odražavaju činjenicu da ima ljudi koji se u nekim stvarima ne slažu s njim, koji bi možda želeli protivzakonitim sredstvima da osujete ovo suđenje i koji bi mogli postati velika opasnost za njegove izvore informacija. Vi znate kakve mi zabrinutosti imamo u vezi sa curenjem informacija. Do sada ništa novo nismo identifikovali. I pomoćnici optuženog vezani su takođe pravilima ovoga Suda. Prema tome, sada situacija više nije tako kritična i sada informacija verovatno neće procuriti. Optuženi je već jedanput ranije rekao da je njegova reč ovde dovoljna i da on ne mora biti vezan vašim Pravilnikom. Prema tome, svedok identifikuje ono što se može dati javno i ono što se može dati samo u privatnoj sednici, jer on smatra da postoji rizik za te osobe. Prema mom

shvatanju, ranije su već davani iskazi u zatvorenoj sednici, mislim da je to bio *Predmet Tadić*.

SUDIJA MEJ: To nije problem. Mi možemo sigurno naložiti da se deo iskaza da u privatnoj sednici.

TUŽILAC NAJS: Rekao sam to takođe zbog zaštite svedoka, a radi se i o zaštiti drugih ljudi. U *Predmetu Tadić* to je urađeno zbog interesa ljudi koji nisu u rodbinskoj vezi sa svedokom. Kad je reč o ovakvom pitanju, iako mi činimo sve što možemo da se ceo ili najveći deo postupka odvija pred očima javnosti, ovakva vrsta iskaza koja bi potencijalno mogla biti od velike vrednosti za ovaj Sud ipak izlaže neke pojedince riziku. Naravno, postoji razlika koju je sam optuženi artikulisao, između iznošenja imena ljudi koji bi mogli biti suizvršiocima ili pak jednostavno ljudi koji su tesno povezani sa vladom u to vreme i on je te ljude imenovao sasvim jasno. Postoji, dakle, razlika između tih ljudi i zvaničnika koji ne spadaju u tu kategoriju i koji možda sami nisu bili povezani ni sa kakvim protivzakonitim radnjama ili krivičnim delima za koja se tereti u ovom postupku. I ukoliko bi se javnosti otkrilo to da su ti ljudi ovom svedoku otkrili neke informacije, to bi njima moglo da nanese veliku štetu. Zato mi ovde tvrdimo da je sasvim prikladno, u ovom relativno ograničenom broju tema, dozvoliti iznošenje svedočenja u privatnoj sednici, i za glavno ispitivanje i za unakrsno ispitivanje, a Veće će naravno, kad za to dođe vreme, odlučiti koju će težinu pridodati tom svedočenju, ukoliko odluči da tom svedočenju treba smanjiti vrednost zbog toga što je dato na privatnoj sednici.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, zar ne mislite da je Pravilnik osmišljen da štiti žrtve i svedoke i da, kad je reč o zaštiti drugih osoba, da bi tu trebalo primeniti viši standard da se stekne pravo na takvu zaštitu?

TUŽILAC NAJS: Nisam siguran da se slažem sa vašom drugom tezom. Prva teza je naravno sasvim ispravna, jer Pravilnik, kako je bio zamišljen na početku, imao je u vidu svedoke i žrtve. Među-

tim, s dužnim poštovanjem, ja bih doveo u sumnju tvrdnju da bi Sud ovde trebalo da primeni viši prag opasnosti ili sigurnosti, kako da se izrazim, ukoliko zna da bi neki iskaz mogao nekoga izložiti stvarnom riziku.

SUDIJA ROBINSON: Jedan od razloga za viši prag, odnosno nivo bi moglo biti i to da Veće na raspolaganje može dobiti pouzdan iskaz. Naravno, takav bi iskaz lakše bilo dobiti u vezi sa svedokom ili žrtvom nego sa drugim osobama. Tu se, dakle, radi o pitanju na koji će se način Veće uveriti da zaista postoji potreba da se zaštiti osoba koja nije ni svedok ni žrtva. Znači, ovde se radi o tome da vi nama morate izneti dokaze na temelju kojih se mi možemo uveriti da je tako nešto potrebno. I meni se čini da je lakše takve dokaze, u vezi sa žrtvama i svedocima, dati nama.

TUŽILAC NAJS: Da, to je drugačiji predlog. Slažem se da taj prag može biti različit, to je u redu. Međutim, upravo sama priroda ovog materijala koji nam daje ovaj svedok, a to vidite u sažetku, ukazuje na očitu opasnost do koje bi moglo doći ukoliko se taj materijal javno obelodani. Treba imati u vidu da još uvek ima ljudi koji imaju vrlo oštre poglede u zemlji u kojoj je visoka stopa kriminaliteta i bilo je dosta ubistava u nedavno vreme povezanih sa tim događajima. Znamo da su neki ljudi ubijeni iz ovog ili onog razloga. Međutim, radi se, dakle, o jednoj takvoj zemlji. Prema tome, ako pogledamo samo jedan ili dva konkretna pašusa, mislim da je strana 17 dobar primer, da ne ulazim u detalje o temama ili izvorima za te teme, paragraf 96, a možda još i više 97, tu se spominju neki konkretni lokaliteti, a zatim ako pogledate paragraf 107...

SUDIJA MEJ: Koji paragraf?

TUŽILAC NAJS: Izvinjavam se, paragraf 107, na strani 19. I konačno strana 22 paragraf 131. I tu se lako može zamisliti kako bi ljudi koji su dali informacije o tim temama mogli biti izloženi riziku, jer bi se u to mogli umešati drugi. No, ukoliko

se te informacije daju u privatnoj sednici, to bi značilo da će optuženi biti u stanju da vodi unakrsno ispitivanje i ima pravično suđenje. To je sve što imam da kažem o ovoj temi, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, časni Sude, ovo je pitanje gde prvo treba da pogledamo pravila. Obraćam pažnju na to što je sudija Robinson rekao, pravilo 75, a nama se čini da se tu radi o odredbi koja je direktno vezana za zaštitu svedoka i žrtava. Ako pogledamo 75B(i), tu se radi o žrtvama, svedocima ili osobama koje su u rodbinskoj ili drugoj vezi sa žrtvom ili svedokom. Znači, radi se više o ličnoj situaciji svedoka i situaciji koja vlada u vreme dok je on u sudnici, i zaštiti ostalih koji su njemu bliski. I mi smatramo da je ova odredba u stvari namenjena svedoku koji dolazi iz mesta gde je takođe prebivalište njegove porodice, njegovi saradnici tu žive, ljudi koji su u srodstvu s njim i koji na neki način mogu biti pogođeni time što taj svedok svedoči. To nije slučaj kod ovog svedoka i to ne potpada, on ne potpada pod pravilo 75. Mi smatramo da se ovde više radi o nečemu što bi potpadalo pod pravilo 79 gde se u stvari radi o interesima pravde i zaštiti interesa pravde. To je pitanje gde optuženi ima pravo da čuje svedočenje svedoka, da to bude javno i da on odgovara za to što govori. Oslanjanje na izvore koji se javno ne identifikuju njega dovodi u nepovoljan položaj, iako se imena tada mogu dati na zatvorenoj sednici i njihov identitet mogu da prouče njegovi saradnici pri pripremi njegove odbrane. Ovakva vrsta materijala može takođe da pomogne optuženom ako se vrši javno, zato što drugi koji su učestvovali u tim događajima i imali informacije iz tog vremena mogu da razmotre to što je rečeno i mogu da se ponude optuženom kao svedoci u njegovu korist ako se ne slažu s tim što je rečeno. Princip jednakosti strana u velikoj meri traži da se odbrana što više sprovodi javno, tako da onda to mogu da analiziraju spoljne strane, da se to proučava i da se svedoci smatraju javno odgovornim za to što su rekli. Ako se to radi na zatvorenoj sednici, onda je manje verovatno da će do takvog nečega doći i onda se time utiče na jednakost strana koja poku-

šava da se ostvari i koju Sud mora da traži da bi obezbedio fer suđenje. Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Hvala.

(Pretno veće i sekretar Suda se savetuju)

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Da li vi nešto želite da kažete, gospodine Taniću? Treba da razumete da se ovde radi o pravnom argumentu, ali ako želite nešto da kažete o vašem iskazu, možete.

SVEDOK TANIĆ: Da, da, o mom iskazu. Je se ne mešam u pravnu raspravu. Ja imam utisak da ovo pitanje nepotrebno otežava celo moje svedočenje. Shodno tome, ja sam spreman javno da dam ove stvari koje sam zamolio da budu na privatnoj sednici. Ja ne želim svojim držanjem da opterećujem posao Suda, Tužilaštva.

SUDIJA MEJ: U redu. Hvala vam.

TUŽILAC NAJS: Da, to će nam mnogo pomoći. Da se vratimo sada na te pasuse, a iz svojih razloga i da bih nešto preneo optuženom potrebno mi je oko 30 sekundi u privatnoj sednici i to nema veze sa sadašnjim iskazom. Međutim, ima veze sa svedokom. Mogu li ja to sada?

(zatvorena sednica)

sekretar: Časni Sude, u otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Mislim da ću ići što brže mogu. Ponovo ćemo razmatrati neke teme na koje ste nam ranije dali neke odgovore. Još jednom vas molim, samo ukratko. Paragraf 87, strana 15. Govorili ste o planu „Potkovica” i onima u vrhu vlasti, kako ste rekli, koji su se tome protivili. Ko se to iz vrha vlasti protivio i odbio da implementira ovaj plan?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vojska, upotrebi vojske i policije u te svrhe protivio se Jovica Stanišić, šef Državne bezbednosti Srbije,

Zoran Mijatović, kao njegov zamenik, odnosno načelnik Centra državne bezbednosti. To je praktično govoreći 80% SDB-a, general Momčilo Perišić kao načelnik Generalštaba, general Aleksandar Dimitrijević kao šef Vojne obaveštajne službe, poznatije kao KOS.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Onda su tu i druge osobe. Izvinjavam se. Ima još osoba koje su se tome protivile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Nastavite.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Zatim vodeće ličnosti iz SDB-a i vojne bezbednosti. Onda, moram da se malo saberem kako bih se svega setio. Zatim političari, takozvana Reformistička grupa unutar Vlade Srbije, ili bolje rečeno unutar srpske i jugoslovenske političke scene. Gospodin Zoran Lilić, gospodin Dušan Mihajlović, gospodin Nebojša Čović, ljudi koji su popularno nazivani reformistima. To bi bila ta grupa ljudi. Možda sam nekoga zaboravio. To je šira grupa, ali zaista ne želim da vas više opterećujem sa tim. Oni su se uvek protivili tome na postojan način.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ja bih želeo da saznam da li je svedok u mogućnosti da nam kaže koja je bila osnova za njihovo protivljenje planu „Potkovicu”, kratko. I dozvolite mi da vam kažem ovo: moje prisećanje vašeg svedočenja je da je u suštini plan bio da, ako dođe do agresorskog napada sa određene tačke i ako populacija kosovskih Albanaca podrži agresora, preduzeće se određene akcije. Dakle, plan je u suštini bio zasnovan na hipotezi. Znači u kontekstu hipoteze, možete li mi pomoći, šta je bila njihova osnova protivljenja planu?

SVEDOK TANIĆ: Rado ću podeliti odgovor, ali moram da napravim poentu. Plan „Potkovicu” nije postojao sa zvaničnim imenom. To sam rekao dovoljno jasno. Postojala je zloupotreba ovog starog vojnog plana za trening i obuku. To nije bio novi plan „Potkovicu”. To je bilo samo kolokvijalan nadimak, kao što sam rekao. A sada ću da odgovorim na vaše pitanje. Poenta njihovog

neslaganja je bila sledeća. Pre svega, nije postojala spoljna agresija i prema tome, niko iz albanske populacije nije bio na strani stranog agresora. Prema tome, postojala je mala potreba da se koriti vojska na tako velikom nivou kao i sve te specijalne jedinice. Dodatan razlog njihovog protivljenja bio je taj da je problem Kosova mogao da bude rešen političkim sredstvima i kroz selektivnu upotrebu sile, i to je bilo nešto što je bilo poznato dve ili tri godine pre toga, uključujući i mene. Ja sam to znao. I ta cela grupa i ja smo se protivili tome, naravno na nižem nivou nego grupa ljudi koju sam upravo spomenuo.

SUDIJA ROBINSON: Nastavite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Strana 17, pasus 97. Počeli ste da nam pričate o pojedinostima koje se odnose na snage OVK. Koliko je bilo poznato koliko su oni jaki i ko je sa vama o tome razgovarao u Beogradu 1998. godine?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Najveći deo moga znanja, kada govorimo o vrhu Službe državne bezbednosti potiče od radnih razgovora, znači ne nikakvih privatnih ili kafanskih razgovora, nego od radne razmene mišljenja sa gospodinom Zoranom Mijatovićem, načelnikom Centra državne bezbednosti Beograda i zamenikom gospodina Jovice Stanišića, kao i sa ostalim njegovim saradnicima. Mislim da je identifikovanje ovog jednog imena ipak dovoljno. Ime je i kasnije postalo poznato u javnosti. Govorilo se da, prema procenama MUP-a Srbije i Službe državne bezbednosti, terorista ima negde oko 2.000 u to doba, u stvari oprostite, gospodine Najs, o kome vremenu tačno govorimo, 1998. godini ili pre toga?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad ste otišli na odmor u Beograd 1998. godine, da li ste sa nekim razgovarali o jačini OVK, naročito u Đakovici (Gjakova)?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, 1998. godine, ja moram sebe da korigujem, OVK je bio jači od 2.000. Mislio

sam na period 1997, 1996. godina. Izvinjavam se, nehotice je. Intervencija 1998. godine, o tome sam razgovarao sa oficirima, odnosno sa službenicima SDB-a, pomenuo sam jedno ime, a i sa čovekom koji je bio, koji je vodio operacije SDB-a dole u regionu Đakovica. Njegovo ime je Bogdan Tomaš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta vam je on rekao o jačini OVK i o stepenu u kome su snage SDB-a znale gde oni stanuju i tako dalje?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Moram da insistiram da pitanje bude malo preciznije. Postoji velika razlika u nivou OVK 1997. i u nivou OVK 1998. godine, za obe godine pomenuta lica vršila su svoje funkcije. Voleo bih da se precizira pitanje tako da optuženi, gospodin Slobodan Milošević, ne bi posle zloupotrebio moju omašku. Kao što sam rekao, 1998. godine već je ojačala OVK, ali tada je već...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, želimo da znamo šta vam je gospodin Tomaš rekao o tome što zna u odnosu na Đakovicu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pre svega smo razgovarali o primeru Dečana čiji je centar srušen sa zemljom delovanjem tenkovske jedinice Vojske Jugoslavije oko Uskrsa 1998. godine, sa izgovorom da se žele uništiti teroristička snajperska jezgra. Jedinicama, ljudima iz SDB Srbije, jedinicama, specijalnim jedinicama policije bila su poznata ta snajperska jezgra. Oni su ih mogli uništiti bez ikakvog delovanja vojske. Umesto toga, došla je vojska i neselektivno porušila stari deo, jedan deo Dečana gde su živeli Albanci, kosovski Albanci. Time je podignuta etnička tenzija, a teroristička snajperska jezgra nisu uništena. Na profesionalnu žalbu SDB-a u vezi neaktivnosti te akcije odgovoreno je da je ona naređena sa vrha i da tako ima da bude, dva-tri dana je vršeno granatiranje Dečana. Nije mi poznato koji je vojni oficir rukovodio tom operacijom.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, prošlo je već naše uobičajeno vreme za početak pauze. Da li vam treba još mnogo vremena? Koliko vam treba?

TUŽILAC NAJS: Mislim da mi treba još pet ili deset minuta, ali ne više od toga.

SUDIJA MEJ: U redu, možemo da nastavimo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači nijedan snajperista nije ubijen, ali uopšteno, šta vam je gospodin Tomaš rekao, ako vam je bilo šta rekao, o tome koliko zna prilike u Đakovici?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Možda je neki snajperista ubijen. Međutim, pre svega od gospodina Zorana Mijatovića kao rukovodioca sam saznao da gospodin Milošević ne dozvoljava delovanje Službe bezbednosti protiv vođa OVK koji su bili u inostranstvu, da ne dozvoljava elektronsko obezbeđivanje granice, da ometa takozvane aktivne mere na zaustavljanju albanskog terorizma, trgovine drogom i ostalog, da je odbio čak i opremu koja je maltene bila nuđena na kredit za elektronsko praćenje granice, da jednom rečju, ukratko, javno priča da se bori protiv terorizma, a u praksi ometa profesionalne akcije usmerene na borbu protiv terorizma jer teroristi nisu seljaci nego njihove vođe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Da pređemo sada na sledeću temu. Vraćićemo se na ovu stranu, ali molim da se sada, da pređemo na pasus 107 jer to se uklapa u ovo što ste vi rekli. Da li ste saznali išta o onome što se desilo u Likošanu (Likoshane) i Prekazu (Prekaze)? I od koga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da. U selu Likošane je poginula jedna patrola policije koja je bila...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak, samo trenutak. Saznali ste za to, a od koga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mijatović, Tomaš Bogdan. Kad upotrebljavam izraz Služba na njih mislim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, i šta su vam oni rekli o tome šta se desilo u Likošanu i Prekazu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rezultati interne istrage MUP-a pokazuju krajnje sumnjivu situaciju oko toga. Policijska jedinica

naše srpske policije bila je upućena u selo Likošane u terorističko jezgro za koje smo znali da postoji, bez adekvatne opreme, bez adekvatnih vozila, bez adekvatne obaveštajne logistike i praktično ti ljudi kao da su gurnuti da poginu. Nakon toga naša policija je tragajući za ubicama, teroristima kosovskim Albancima ubila jedan određeni broj ljudi. Braća Jašari su se zabarikadirala u svoju kuću u Donjem Prekazu (Prekazi i Poshtem). Tamo su bili sa svojim porodicama. Nama je poznata, našoj policiji, stara taktika kosovskih Albanaca i uopšte Muslimana da u bilo kojim terorističkim aktivnostima uzimaju neku vrstu živog štita i među svojim porodicama i prijateljima i tako dalje. To je veoma ružno, ali to ne znači da se oni mogu ubijati. Naša policija je intervenisala masovnom silom i uz Jašarije poginuo je veliki broj žena, dece, civila, potpuno bez ikakve potrebe. To je izazvalo veliku zabrinutost u profesionalnim krugovima policije, vojske i Službe bezbednosti jer se znalo da će to navesti gnev Albanaca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Da se sada vratimo na pasus 98...

SUDIJA MEJ: Kad to završite, onda ćemo napraviti pauzu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je identifikovan jedan Albanac po imenu Agim Čeku (Agim Ceku)?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Identifikovani su Albanci, više njih. Čak i ja kad sam hteo da saznam o njima podatke, takođe sam bio sprečen od strane ljudi koji su bili lojalni Miloševiću. Mislim na Agima Čekua, Ramuša Hajradinaja (Ramush Haradinaj), Hašima Tačija (Hashim Thaci).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Odgovorite sa da ili ne. Da li ste saznali kakav je bio stav optuženog prema gonjenju tih osoba da bi ih predali ovoj instituciji, Međunarodnom krivičnom sudu? Da li ste saznali o njegovom stavu u odnosu na to, da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, saznao sam na vrlo drastičan način.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Od koga?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa prvo od rukovodioca Službe državne bezbednosti, a onda i na mom primeru tokom mučenja, pošto je jedna od optužbi zbog kojih sam mučen bila i ta „Šta imam da istražujem albanske kriminalce zajedno sa strancima u korist haškog Tribunala“. Otprilike sam dva sata tučen samo na tu temu.

TUŽILAC NAJS: Ja ću imati još pitanja, ali mislim da mi ne treba mnogo vremena.

SUDIJA MEJ: U redu, sada pravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na ova pitanja molim vas da odgovorite sa da ili ne. Jeste li saznali nešto o tome da je trupama naređeno da odu u područje Đakovice u junu 1999. godine? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali pre juna 1999. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Od koga ste saznali to što ste saznali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Govorimo o Uskrsu 1998. godine. Bogdan Tomaš. Možda je bila greška u kucanju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, malo preskačemo kako bismo dovršili stvari koje smo ostavili nedovršenima. Dakle, sada smo u junu 1999. godine, traje bombardovanje NATO-pakta. Da, možda je došlo do neke greške u kucanju. Međutim, mene zanima sledeće. Jeste li vi u to vreme, u junu 1999. godine saznali nešto o tome da je nekim trupama naređeno da odu u područje Đakovice? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ali pre juna. Greška je u tome, u junu je već bilo maltene gotovo. Izvinjavam se.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro. Od koga ste to saznali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oficir Službe državne bezbednosti Tomaš Bogdan bio je dole pod direktnim bombardovanjem i mogao je da vidi šta se dešavalo sa trupama, kako se šalju da ginu pod bombama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta vam je on tačno rekao o tome?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prosto mi je rekao da kad bombarduju kao da gori zemlja, kao da vri zemlja, koliko je snažno to i da se bez ikakve potrebe vojska šalje po završenom bombardovanju da zauzme opet polja koja su bombardovana i opet dolaze NATO avioni i opet vojska gine, a već je poznata deklaracija Černomirdin–Ahtisaari (Chernomyrdin–Ahtisaari) da ćemo sklopiti mirovni sporazum.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da ili ne. Jeste li saznali šta su te trupe trebale da rade u Đakovici? Koja je bila svrha njihovog slanja?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste to saznali takođe od gospodina Tomaša ili od nekog drugog?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, plus drugi izvori naknadno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I dakle, koja je bila svrha slanja tih trupa? Šta su vam ti ljudi rekli?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Proterivanje albanskih terorista sa područja na koja su mogli da se vrate posle bombardovanja NATO-a, onda opet novo bombardovanje NATO-a, nove srpske žrtve, novo proterivanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dobro, dobro. Sledeće pitanje. Da ili ne. Da li je gospodin Tomaš bio u stanju da vam kaže ko je naredio trupama da odu tamo i to naprave? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, on to nije mogao da mi kaže. To sam saznao drugačije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne morate nam reći zaključak, ali recite kako ste to saznali, kojim to drugim putem ste to saznali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U diskusijama sa generalnom Perišićem kasnije pripremajući knjigu o smislu upotrebe vojske u takvim okolnostima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ko je naredio trupama, ko je dao uputstva trupama da odu u Đakovicu za tu svrhu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa opet onaj privatni lanac komande, kako sam ja informisan, ovo ne mogu da potvrdim direktno, opet taj privatni lanac komande koji je išao od Miloševića preko Šainovića i Pavkovića, bez institucionalnog ponašanja u doba rata, čak i ako je rat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Paragraf 131, strana 22. Jeste li iz bilo kojeg izvora saznali, vi samo odgovorite sa da ili ne, ko je naredio operaciju u Račku? Samo da ili ne, da li ste to saznali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, da. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko vam je o tome nešto rekao, ko vas je o tome informisao?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Strani izvor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li imenovati taj izvor?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne mogu. Mogu imenovati javni izvor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je bio javni izvor?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pisanje štampe, samo jednog lista.

SUDIJA MEJ: To ne može biti prihvatljivo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, nećemo se više na tome zadržavati. Time smo onda, čini mi se, završili sve paragrafe. I još nekoliko završnih pitanja. Kad govorimo o mogućem sporazumu koji ste vi spomenuli, da li je Jugoslavija učestvovala ranije u mirovnim snagama Ujedinjenih nacija?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, u mirovnim trupama za održanje mira.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vi imate neke poglede o kosovskim Albancima ili Albancima ili o njihovoj kulturi, kakav je vaš stav o njima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Moj lični ili politički?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Lični, lični.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Vrlo negativan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A zašto?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa zato što predstavljaju ipak određeni problem za državno-nacionalne interese Srbije, naravno ne u meri u kojoj se to prikazuje, ali predstavljaju problem, pogotovu sada.

TUŽILAC NAJS: U redu, hvala. Hvala, časni Sude, to je sve. A sada samo da dovršimo ovaj dokazni predmet iz novina koji smo juče počeli davati.

SUDIJA MEJ: Je li to bilo od poslednjeg svedoka?

TUŽILAC NAJS: Da. Setičete se da je problem bio u tome što su novinski izveštaji, originalni novinski izveštaji bili redigovani na taj način da se činilo da je iz njih otklonjeno ime svedoka pa smo mi, nažalost, redigovali originale i redigovali kopije. Ja ne želim opterećivati prevodilačku službu time da ponovo prevode ono što je već prevedeno, tako da sam se odlučio da ja dam jučerašnji dokazni predmet u kojem je podvučeno ono što je bilo redigovano, to je znači dokazni predmet 147, a mislim da čak i oni koji ne poznaju ćirilicu da će lako zapaziti da je ime svedoka bilo redigovano. Prema tome, mislim da će to imati smisla ukoliko je potrebno da se to poveže sa engleskim prevodom. Dakle, na nekoliko mesta je ime Ratomir Tanić podvučeno. Mislim da mu je funkcija na jednom mestu bila redigovana i to je to. Zatim, imamo još druga dva slična novinska članka i ja sam ih ovde, dakle, stavio u jednu

fasciklu, povezao zajedno, prvo engleski prevod, zatim originalni novinski članak i redigovani pasusi su podvučeni. Isto važi i za ove druge. Prema tome, mislim da bi to sve moglo postati broj 147. Nema potrebe da to bude drugačiji broj jer bi time dobili još dva dela za dokazni predmet 147. I uz dopuštenje Veća, mislim da ne moramo ponovo prevoditi one članke u kojima su samo imena bila redigovana. Time bismo uštedeli i vreme i novac.

SUDIJA MEJ: Bilo bi od pomoći da to označimo sa 147 jedan, dva i tri kako ne bi došlo da zabune.

SUDIJA KVON: Gospodine Najš, recite nam da li je gospodin Tanić govorio i o paragrafu 108 nakon što je odlučio da javno da svoj iskaz?

TUŽILAC NAJS: Da, pitaću ga ponovo.

sekretar: Članak od 18. septembra 1996. godine nosiće broj 147.2, a članak od 31. jula 1997. godine nosiće broj 147.3.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, moje poslednje pitanje za vas je sledeće. Budući da ste se odlučili javno svedočiti, da li nam želite sada reći šta se dogodilo na sastanku sa optuženim u aprilu 1999. godine? Samo da ili ne. Ne morate objašnjavati.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, uz korekciju opisa jer opis ne odgovara sasyim. Verovatno je moja krivica kod opisa, prihvatam na sebe jer nisam...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Recite nam kad se to dogodilo i šta se dogodilo?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Tokom aprila i maja održan je, održano je četiri ili pet sastanaka, ja ću morati da budem malo opširniji, ali ću se truditi da budem što je moguće koncizniji. Tokom aprila i maja pet ili šest sastanaka je održano u Beogradu u prostorijama u poslovnom klubu Nove demokratije, ulica Majke Jevrosime između italijanskog ambasadora, ime je Amerigo Sesov

(Amerigo Sessov), između Vuka Draškovića, potpredsednika jugoslovenske vlade, predsednika moje stranke Dušana Mihajlovića, i mene. Svrha toga...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Taniću, možda će ovaj kontekst biti od pomoći. Međutim, ono što nas u ovom trenutku sada zanima jeste šta je vama optuženi rekao kad ste se s njime sastali lice u lice? Dakle, bilo bi dobro da brzo pređemo na to i da onda odgovorite na pitanje sudije Kvona ili moje sa svojim svedočenjem.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa upravo je o tome reč. Pošto se nismo sastali lice u lice nego je bila telefonska konferencija, ja ću prihvatiti na sebe odgovornost u spisu, ali jednostavno, ja nisam mislio to da razmatram nego da razmatram neke druge stvari i zato možda nisam poklonio pažnju tome. Bila je telefonska lična komunikacija, ali ne licem u lice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta je rečeno?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Rečeno je da jednostavno nema obustave sukoba još neko vreme, da Srbiji i Jugoslaviji trebaju nove civilne žrtve kako bi se pokazalo da je NATO-pakt zločinačka organizacija. To je rečeno na insistiranje vezano za što hitnije okončanje ratnog sukoba. Dalje o tome više ništa ne želim da kažem, jer postoje drugi tragovi koji ukazuju na tu optužbu protiv gospodina Miloševića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je to rekao, a ko se nalazio na drugoj strani žice?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Komunikacije između gospodina Miloševića i Vuka Draškovića, ja sam bio u prilici da je čujem na spikerfonu. To jeste bio neki prijem, ali je bio naš prijem. E sada bih želeo da objasnim i kontekst toga, ako želi Sud, pošto je kontekst toga veoma važan.

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Taniću, mi moramo tačno da znamo šta je rečeno. Važan deo ove priče je sam razgovor. Dakle, da li

sam vas dobro shvatio? Došlo je do telefonskog razgovora između gospodina Draškovića i gospodina Miloševića. Da li je to tačno?

SVEDOK TANIĆ: Da. Sa otvorenim spikerfonom.

SUDIJA MEJ: I vi ste to slušali na spikerfonu i čuli ono što ste maločas spomenuli?

SVEDOK TANIĆ: Da, jer je obavljeno u prostorijama naše stranke.

SUDIJA MEJ: Dobro. Spomenuli ste nekakav prijem ili je to možda krivo prevedeno. Ima li to neke važnosti, prijem?

SVEDOK TANIĆ: To je bio naš mali prijem na kome je bio prisutan italijanski ambasador, iskorišćena je prilika, jednostavno smo napravili mali prijem i ja sam vrlo površno o tome pričao ranije, i prihvatam grešku na moj teret, zato što jednostavno nisam mislio o tome da pričam na ovaj način nego na drugi. Ali evo sad je to raščišćeno, ja mislim, jer je suština ista.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS: To je bilo sve što sam želeo da pitam ovog svedoka u ovoj fazi postupka. Bio bih zahvalan ukoliko bismo pre završetka današnje sednice dobili neku ideju o tome koliko vremena optuženi želi za ovog svedoka, zato jer ću možda nešto promeniti u redosledu svedoka za sledeću nedelju u zavisnosti od ispitivanja ovog svedoka. O tome ću moći da vas obavestim sutra.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, šta smatrate, koliko dugo će vam trebati za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa u svakom slučaju prilično duže nego gospodinu Najsu, s obzirom da je svedok dao jedan veliki svežanj papira.

SUDIJA MEJ: Da, dobro. Nema potrebe da sada, nema potrebe da sada ulazite u detalje u ovom trenutku. Samo nas zanima vreme.

TUŽILAC NAJS: To je od velike pomoći. To je verovatno dovoljno za mene.

SUDIJA MEJ: Verovatno sutra ceo dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa sutra celi dan bi čak bilo manje nego što je imao gospodin Najs.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi ćete započeti unakrsno ispitivanje ovog svedoka. On je mnogo toga rekao u svom iskazu i taj se iskaz tiče vas, odnosi se na vas. To bi se svedočenje obično moglo smatrati važnim svedočenjem. Da biste na najbolji način iskoristili vašu priliku da unakrsno ispitajte ovog svedoka, ja apelujem na vas da vaše unakrsno ispitivanje bude što je moguće više fokusirano, da se usredsredite na relevantna pitanja i da se oduprete iskušenju da se svađate sa svedokom ili nadmudrujete sa njime. Unakrsno ispitivanje nije tu da zabeležite neke bodove za sebe. Mislim da sam to morao reći na početku unakrsnog ispitivanja ovog svedoka čiji je iskaz veoma važan za vas i za ovo veće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam u vidu što se vremena tiče da mi danas ostaje manje od 40 minuta, a to znači sutra i u ponedeljak ceo dan bi bilo neophodno da mi stavite na raspolaganje za unakrsno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: To ni u kom slučaju nije sigurno. Sigurno je to da ćete imati sutra ceo dan. Ja sam upravo izračunao da je Tužilaštvo potrošilo četiri i po sata. Ako budete iskoristili sutra ceo dan, dobićete otprilike isto vreme. U svakom slučaju, razmotrićemo kako napredujete, razmotrićemo prirodu vašeg unakrsnog ispitivanja da odlučimo o tome da li će unakrsno ispitivanje trajati i duže od

sutrašnjega dana. I jedna tehnička stvar, gospodine Najs, može li svedok ovde da bude i sledeće nedelje?

TUŽILAC NAJS: Nema nikakvih problema. Mislim da ja neću biti ovde, čini mi se u utorak, ali mogu biti zamenjen.

SUDIJA MEJ: U redu, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To znači imam na raspolaganju i prvi dan iduće nedelje. Da li se razumemo?

SUDIJA MEJ: Ne. To je upravo ono što ja nisam rekao. Rekao sam da imate na raspolaganju sutra, a da ćemo onda razmotriti da li možete dobiti još neko vreme sledeće nedelje u utorak. To zavisi od toga kako budete napredovali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li vi imate u vidu da je gospodin Najs juče počeo svoje glavno ispitivanje u 20 minuta pre 12 i da je imao puna dva sata juče?

SUDIJA MEJ: Da, to imam u vidu. On je juče iskoristio sat i po. Međutim, idemo sada sa ispitivanjem, a ne da se svađamo o vremenu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, onda ćemo da pređemo na ispitivanje. Međutim, hteo bih da kažem da sama ta činjenica što je prvi Srbin koji svedoči ovde lažni svedok potvrđuje moje tvrdnje...

SUDIJA MEJ: Ovo je komentar. Ako imate pitanja postavite ih. Ova-ko samo gubite vreme.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da ste bili moj sa-radnik?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ja nikada nisam tvrdio da sam bio vaš prijatelj i saradnik. Međutim, sticajem okolnosti pošto smo bili, to bi bila lažna tvrdnja kada bih tvrdio da sam vaš prijatelj ili saradnik, ali činjenica da sam bio savetnik predsednika jedne od tri vladajuće koalicije u periodu od tri godine ili četiri, dovela me je u radni, stalni radni kontakt sa vašom politikom a povremeno i sa vama. Vi ste videli da sam ja dao veoma ograničeni broj okolnosti u kojima smo se videli i veoma skromno smo to predstavili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to ćemo kasnije. Saradnik u tom smislu što ste tvrdili kako ste od mene dobijali neke smerice za rad ili ja pratio nekakav vaš rad. To ste tvrdili. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da sačekam prevod. Ja sam rekao da je u nekoliko navrata za ono što sam ja radio, pre svega, u ime i za račun moje stranke kao članice vladajuće koalicije u nekoliko navrata bilo je potvrđeno i sa vaše strane bilo direktno, a mnogo češće indirektno. Dakle, nikada nisam tvrdio da sam bio vaš stalni saradnik ili prijatelj i veoma skromno sam prikazao moj radni kontakt sa vama. Ali je činjenica da smo mi bili u vladajućoj koaliciji naše tri stranke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne ulazim u vladajuću koaliciju. Vi tvrdite, dakle, da ste imali direktan kontakt sa mnom.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da. Čekam na prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pretpostavljam da razumete srpski.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Razumem, ali zbog Pretresnog veća.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Morate imati na umu da se sve ovo mora prevesti. Dakle, molim vas da uvek pravite pauzu između pitanja i odgovora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SVEDOK TANIĆ: Oprostite, jedno pitanje. Ja ne čujem prevod pa ne mogu da odmerim kada treba da krenem, to mi je veliki problem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste bili član Nove demokratije. Je li tako? Samo da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali neku funkciju u toj partiji? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li možete da mi kažete, ali sasvim kratko, što mislite da bih ja pored 700.000 članova svoje partije, Socijalističke partije i 150.000 članova levice i drugih uglednih ljudi u Srbiji baš odabrao da vama poveravam nekakve zadatke?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja nisam tvrdio da ste vi poveravali meni nekakve zadatke nego sam tvrdio da ste autorizovali zadatke koje sam obavljao u skladu sa zadacima predsednika, koje mi je davao predsednik moje stranke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vaše stranke vam je predsednik davao zadatke. A da li ste vi lično ikad sa mnom imali sastanak?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste juče na pitanje gospodina Najsa da ste sa mnom često imali sastanke. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nije tako, pošto sam tačno nabrojao koliko sam puta imamo sastanak sa vama na pitanje gospodina Najsa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sam to zabeležio pa zato kažem, pitao vas je da li ste imali često, vi ste rekli da, a onda vas je pitao da li je to bilo više od jednom, rekli ste da, onda vas je pitao koliko, rekli ste pet do sedam puta. Je li tako? Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno i po mom mišljenju nije često. Ako gospodin Najs misli da je to često...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Znači, rekli ste pet do sedam puta, pitao vas je gde, rekli ste dva tri-puta na prijemu delegacija Nove demokratije, a dva, tri puta na prijemima u JUL-u. Je li tako?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne. Bio sam mnogo precizniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mogu da vam daju transkript da pogledate. Ja sam to tako zabeležio jer tako piše u njemu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Niste tačno zabeležili. Ja znam šta sam rekao.

SUDIJA MEJ: Beleška koju sam ja napravio je „pet do sedam puta, uvek u radnoj okolini, odnosno na prijemu, dva do tri puta na godišnjim sastancima stranaka koalicije, na prijemima JUL-a ili na prijemima za državne praznike“.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je tih pet do sedam puta.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To je tačno kako je uvaženi sudija Mej interpretirao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To znači koliko ja mogu to da protumačim, vi nikad sa mnom lično niste imali nikakav sastanak.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Mislite sastanak u četiri oka? Samo vi i ja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bilo kakav sastanak.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Čekam prevod. Svaki od ovih puta bio je po neki sastanak između vas i mene, ali nikad u četiri oka, naravno. Uvek je bila neka opšta, grupna okolnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li onda znate kad govorite o prijemima Nove demokratije da su takve prijeme delegacija pratili novinari, fotoreporter, TV snimatelji?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja nisam spomenuo nijedan prijem Nove demokratije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli na susretima koje je Nova demokratija godišnje imala sa mnom.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, gospodine Miloševiću, ali to nisu prijemi Nove demokratije, to su susreti delegacije Nove demokratije sa vama u Predsedništvu Srbije, u zgradi Predsedništva Srbije, snimljeni i postoje fotografije. Mogu vam ih sutra doneti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, ja kažem bili su, to su bile, kako bih rekao, kad je, kad dođe Nova demokratija, onda je to jedna brojna delegacija. Je li tako? Da ili ne.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Čekam prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte, molim vas.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Nekada da, nekada ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U svakom slučaju, uvek je bila delegacija. Ja sam to precizno rekao. Delegacija podrazumeva uvek više ljudi tako da...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da ne gubimo vreme na to.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa već smo ga izgubili, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je na prijemu u JUL-u ili na državnim prijemima uvek bilo preko 1.000 ljudi, diplomatski kor, predstavnici verskih zajednica, istaknuti javni radnici i tako dalje? Da li vam je to poznato?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Naravno, kako da ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se takvi prijemi na kojima prisustvuje, znači, preko 1.000 ljudi mogu smatrati sastancima sa mnom?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam veoma precizno opisao okolnosti u kojima su se odigrali kratki susreti sa vama gospodine Miloševiću na tim prijemima zato što je na tim prijemima, vi ste kao i svaki državnik koristili da obavite i ponešto radnih razgovora sa pojedinim ljudima. To su bili kratki razgovori. Ja sam govorio o susretima, a ne o sastancima. Bio sam veoma precizan i kad sam pominjao vaše reči, nikada to nisam predstavio kao sastanak na prijemu, ali jesam predstavio kao susret u kome dođe do izvesne relevantne razmene mišljenja. Molim da se konsultuju beleške da ne ispadne da predstavljam nešto što nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi predstavljate sve što nije tačno jer ja se nisam bavio radnim sastancima na tim prijemima, a sami ste rekli da su ti prijemi bili prilično retki. Dakle, nisam se bavio radnim susretima na prijemima, pa nisam mogao ni s vama da se bavim time. A da li ste vi i kako uopšte dobijali pozivnice za te prijeme u okviru kvote Nove demokratije, s obzirom da kažete da niste bili član rukovodstva nego savetnik predsednika?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ovo je tri pitanja odjednom, ako shvatam.

SUDIJA MEJ: Samo odgovorite na poslednje pitanje: Kako ste vi bili pozivani na prijeme?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Bio sam pozivan pismenim putem u okviru kvote Nove demokratije. Nikada nisam rekao da nisam bio funkcioner Nove demokratije nego sam bio pre svega savetnik, a obavljao sam i druge dužnosti i dobijao sam pozivnice uredno i postoje u registru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I u kvoti Nove demokratije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja se zaista ne bavim kvotama ovde.

SUDIJA MEJ: Ne, ne, gospodine Taniću. Možda postoji iskušenje da se prepirete sa optuženim, ali molim vas da se tome odupirete. Molim vas da imate na umu da ste na Sudu, da odgovarate na pitanja, nemojte to da shvatate lično. A sa vaše strane, gospodine Miloševiću, molimo vas da usporite kada postavljate pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje sledeće pitanje je sasvim kratko. Da li ste se vi lažno predstavili ovde? Mislim na svojstvo, a ne na ime i prezime, svojstva koja ste imali. Da ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dozvolite mi da vam pročitam pa ću vam tražiti onda odgovor na pitanje. Evo šta je Nova demokratija, dakle vaša stranka, izjavila juče posle vašeg svedočenja. Sadržaj, Nova demokratija dakle izjavila, vaša stranka, čiji je, kao što ste i pomenuli predsednik sadašnji ministar unutrašnjih poslova, dakle moj politički protivnik u svakom pogledu, dakle, ovako piše: „Sadržaj svedočenja Ratomira Tanića svedoči o njegovom pokušaju da konstruiše priču u kojoj Nova demokratija nije učestvovala na način na koji on to predstavlja niti je on imao taj značaj koji sebi želi da prida. Prema našim saznanjima, ponajmanje je Tanić mogao biti partner Miloševića u sprovođenju nekakvog plana za vraćanje autonomije Kosova.”

SUDIJA MEJ: U redu, ovde ćemo da napravimo pauzu. I tako i tako treba da završimo. Gospodine Miloševiću, odakle čitate?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Iz jutrošnjih novina, daću vam ih.

SUDIJA MEJ: Kojih novina?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da završim. Iz jutrošnjih beogradskih novina, a koje sam dobio.

SUDIJA MEJ: Ne. Ako nemate neko konkretno pitanje, ovde se radi o komentaru koji je dao neko drugi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, ovo nije komentar. Ovo je zvanična izjava njegove stranke i ja želim da ga u vezi s tom zvaničnom izjavom pitam i nastaviću da je pročitam, ona je vrlo kratka. „Mašta čini svašta, a nužda još više pa imamo razumevanja za slučaj Tanić“, saopštila je juče Nova demokratija. „Ne znamo...“

SUDIJA MEJ: Ja neću to da dopustim. Ovde se radi o komentaru novinara ili nekoga ko izdaje tu izjavu. Da li imate pitanje? Možete svedoku da postavite pitanje umesto da mu čitate ovakve stvari iz novina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja moram da mu pročitam, ovo je saopštenje njegove stranke, a ne interpretacija novinara. To je saopštenje.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, samo trenutak. Mi ćemo se konsultovati.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ko je napisao taj članak?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nije članak nego, kažem, saopštenje njegove stranke. To je njegova stranka dala kao saopštenje, ja ga zato i pitam. Evo pročitacu vam...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. To nema veze. Koji je novinar izvestio o tome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Nemam ovde, nema ovde na ovom, na ovoj fotokopiji koja je stigla faksom nikakvo pisanje, nikakav potpis novinara, ovo je današnji „Blic“, list koji izlazi u Beogradu.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Novine su javni papir i to možete proveriti.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Nema veze. Samo sam hteo da razumem tačno o čemu se radi. Ali nećemo dozvoliti da dođe do maltretiranja i zlostavljanja ako se to sprema. Ono o čemu možete da postavljate svedoku pitanja su pitanja koja se tiču njegovog kredibiliteta. Komentari kao što je „mašta“ i tako dalje nama ništa ne pomažu. Mi nećemo dopustiti pitanja takvog tipa. Da li ima nešto konkretno u tome što želite da postavite svedoku? Na primer, da je njegovo predstavljanje njegovog položaja netačno. Na primer, ako se to pojavljuje, onda možete da ga postavite. Ali jednostavno čitati nekakvih komentara o njegovom svedočenju od nekoga je nešto što nama neće pomoći. E, da li vi sada možete da na osnovu toga postavite konkretno pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje postavljam na osnovu jedne sasvim kratke rečenice koja stoji u saopštenju njegove stranke i glasi: „Zato nam je nepoznata i njegova odluka da svedoči o nečemu o čemu mi ne znamo da je učestvovao.“ Eto. Da li ima nešto konkretnije? O čemu njegova stranka, dakle, ne zna da je učestvovao.

SUDIJA MEJ: U redu, to je pitanje. Gospodine Taniću, tvrdi se da vaša stranka ne zna za vašu odluku da svedočite i da je to nešto za šta oni ne znaju da ste vi u tome učestvovali. Nije sasvim jasno šta to znači, ali mi ćemo vam dozvoliti da na to odgovorite.

SVEDOK TANIĆ: Pa ja ću na to odgovoriti sasvim jednostavno. Stranka od 35.000, 40.000 članova zbilja ne može da zna sve šta radi najuže rukovodstvo. To je tačka jedna. Tačka dva. Mnoge stvari koje sam izneo ovde predstavljaju do sada tajne javnosti Srbije i mnogim političarima, a nažalost i moje stranke, iz prostog razloga što je gospodin Milošević prikrivao te tajne. Tako da zaista oni ne znaju baš sve u čemu sam ja učestvovao, to je tačno, kao stranka. Ali zato ministar unutrašnjih poslova gospodin Mihajlović

tačno zna ono doba, ja već dve i po godine nisam u zemlji i nikad nisam rekao da na ovom suđenju predstavljam Novu demokratiju. Jasno sam rekao da sam privatno lice, ja sam već dve i po godine u izgnanstvu nakon pokušaja ubistva i mučenja i prema tome, Nova demokratija ne može da zna šta ja, oni nisu znali ni da sam živ ili mrtav.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje se nije odnosilo na vaš sadašnji status u koji takođe sumnjam nego na njihovu tvrdnju, a ovo nije članstvo od 30.000 nego vaša stranka, da govorite o nečemu o čemu oni ne znaju da ste učestvovali, a vi tvrdite da ste preko njih učestvovali. Je li tako ili ne?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ko je potpisao saopštenje? Ja nikad nisam tvrdio da sam preko njih učestvovao nego u kabinetu, predsedničkom kabinetu gospodina Mihajlovića, a ne preko...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on je predsednik stranke.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Jedan i drugi treba da usporite radi zapisnika. Mislim da se svedok pozabavio pitanjem da li je stranka znala za to ili ne. Da li imate drugo pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo i to da ga pitam, kakva je njegova reakcija na činjenicu da neke ličnosti koje je juče pominjao u vezi sa razgovorima, koje je navodno s njima vodio, šalju jutros pisma da ga u celini demantuju. Imam pismo Ratka Markovića u kome kaže da nikakve razgovore s njim nije imao pred odlazak u Rambuje, a da...

SUDIJA MEJ: Možete da pozovete gospodina Markovića da svedoči i da to poretne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SVEDOK TANIĆ: Da li mogu da odgovorim?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, molim vas. Možete da odgovorite na pitanje o gospodinu Markoviću, ali kratko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa nisam ga ni postavio.

SVEDOK TANIĆ: Moji razgovori, moj rad mogu se pokazati i dokazati nezavisnim izjavama najmanje sa tri strane. Gospodin Milošević može da pita za te izjave. Naravno da će ljudi da demantuju sada nakon ovakvog iskaza i da su me ikad u životu videli, jer će biti uplašeni da ne dožive isto što sam i ja doživeo, pokušaj ubistva što sledi za iznošenje Miloševićevih tajni u Srbiji još uvek. A inače ja mogu svoje kontakte dokazati uvek iz dva ili tri nezavisna izvora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi to mene optužujete za pokušaj nekog ubistva?

SUDIJA MEJ: Ne, ne, nemojte da odgovorite na to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto mi ne dozvoljavate da ova druga pisma pokazujem ja ću da idem dalje, ali molim da štedite moje vreme sa upadicama. Šta ste po zanimanju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Trenutno sam politički emigrant. Pre toga sam bio biznismen, poslovni čovek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste po završenoj školi, šta ste po obrazovanju?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Završio sam osnovnu školu i pismen sam. Ne bih želeo da odgovaram na ta pitanja, pošto sam ih već slušao u podrumu dok su me vaši ljudi mučili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, ja ne znam ni ko vas je mučio, pošto ste i sami rekli da su to neki koji su protiv mene, ja neću u to sad da ulazim. Ja vas pitam jedno potpuno legitimno pitanje jer ustanovljavam vaš kredibilitet, šta ste vi po obrazovanju? To nije nikakva tajna.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja sam studirao ekonomiju i filozofiju, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste vi diplomirali?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To zbilja nije predmet ovoga Suda niti mene. Ne, ne mislim da treba da odgovaram na privatna pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Taniću, da li postoji ikakav razlog zašto to ne možete da nam kažete?

SVEDOK TANIĆ: Zato što to ne želim, jer ja ovde nisam bio stručni svedok da bi se utvrđivalo moje obrazovanje. Ja sam veoma precizno rekao...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, ovo su vrlo osnovna pitanja i čini mi se da ne može biti nikakve štete po vas ako na njih odgovorite. Da li postoji ikakav razlog zašto ne možete da nam kažete da li ste diplomirali ili ne?

SVEDOK TANIĆ: Pa postoji, naravno. Zašto bih sada odgovarao na privatna pitanja? Sledeće pitanje biće par čarapa koji nosim. Ni ja gospodina Miloševića nisam pitao gde je, šta je završio i kakvo obrazovanje ima.

SUDIJA MEJ: Ne, ne, gospodine. Gospodine Taniću, odgovaraćete na pravilna pitanja pravilno. To je bilo sasvim ispravno pitanje i nema nikakvog razloga koji Sud vidi da vi ne odgovorite na to pitanje. Ako odlučite da ne odgovorite na to pitanje, onda ćemo tu činjenicu primiti k znanju.

SVEDOK TANIĆ: Vrlo dobro. Ja sam studirao ekonomiju i filozofiju, a na pitanje kad sam završio i šta sam završio ne želim da odgovorim, a toliko imam valjda prava.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi, dakle, nesvršeni student filozofije i ekonomije?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Pa to se podrazumeva, u mom prethodnom pitanju da nisam želeo da odgovorim na to pitanje, naravno ne želim na njega ni na drugi način da odgovorim. Ništa ovde nisam rekao što bi bilo vezano sa diplomom filozofije ili ekonomije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači od obrazovanja imate gimnaziju, je li tako, srednju školu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam gimnaziju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koju ste srednju školu završili?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Završio sam srednju ekonomsku školu, nemam gimnaziju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Znači, od obrazovanja imate srednju ekonomsku školu.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, nisam vam to potvrdio. Trebali bi eksperti da sad utvrde nivo obrazovanja, vi niste ekspert, a ja prosto ne želim da odgovaram na privatna pitanja u meri u kojoj se to ne tiče procesa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Veoma se tiče procesa, jer ja utvrđujem vaš kredibilitet što i ovi odgovori, naravno, čine. Gde ste bili zaposleni i primali platu u vreme u koje tvrdite da ste obavljali ove poslove za koje tvrdite da ste obavljali, u to vreme gde ste bili zaposleni?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Primaio sam platu i bio sam samim tim i zaposlen u svom preduzeću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zaposlen u?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: U mom preduzeću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, u vašem preduzeću.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam imao tri preduzeća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li u vaš sadašnji posao spada i obaveza da isporučite navodno insajdersko obrazloženje ove lažne optužnice koja je ovde podignuta?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nemam nikakvu obavezu vezanu sa ovim suđenjem niti ikakvu obavezu vezanu sa insajderskim objašnjenjem niti bilo koju političku obavezu vezano sa bilo čime što je lažno ili ispravno, niti znam da je ovo lažna optužnica kao što vi kvalifikujete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vi shvatate da se veoma lako može videti podudarnost delova optužnice sa ovim vašim pamfletom koji ste napisali na 30 strana i koji ste dali u vidu izjave?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ukoliko postoji podudarnost, verovatno je podudarnost u činjenicama. Ja tu optužnicu nisam pisao, a i sumnjam da sam kvalifikovan, znate, da je pišem. Malopre smo o tome pričali. Sigurno nisam studirao prava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznata inače opštepoznata činjenica da je optužnica pravljenjena u saradnji sa britanskom službom za koju ste vi radili...

SUDIJA MEJ: To je potpuno nerelevantno i nije nešto čime bi ovaj svedok mogao da se bavi. Molim vas, dajte sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li je relevantna činjenica koju je izneo gospodin Najs da su prilikom davanja izjave ovog svedoka bila prisutna dva pripadnika britanske obaveštajne službe? Da li je to relevantna činjenica?

SVEDOK TANIĆ: Je li to pitate mene ili Sud, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to pitam Sud pošto...

SUDIJA MEJ: To jeste nešto o čemu možete da postavljate pitanja, da. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zašto bi vam, ako vi niste učestvovali i sarađivali u pisanju optužnice, zašto bi vam inače menjali identitet, obezbeđivali novu zemlju stanovanja, trošili ogroman novac za program vaše zaštite, kad vi ovde navodno svedočite o nekim opštim političkim stvarima?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ja ovde ne svedočim o opštim političkim stvarima, nego o vrlo specifičnim tajnama koje je vaš režim prikrivao, a obezbeđuju mi zaštitu pretpostavljam zato što je uz sve provere ustanovljeno da sam ja bio žrtva barem tog mučenja, možda i pokušaja ubistva, ali sigurno mučenja zajedno sa suprugom i stoga su bili prisutni i ljudi iz britanske službe kao obezbeđenje, a ne da bi bilo šta nagovarali ili mi pričali šta treba da radim, pošto ni oni mnoge stvari od onih koje ste vi radili nisu znali. Kako mogu da mi kažu šta treba da radim kada...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko je ljudi iz britanske službe bilo prisutno kad ste davali izjavu?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Prvo, ja uopšte ne znam da li su to ljudi iz britanske službe ili iz britanskog obezbeđenja. Znaite, to je ogromna razlika. Uvek je bio samo kratko vreme prisutan po jedan čovek, zbog fizičke zaštite, i nije nikada bio prisutan sve vreme, niti je na bilo koji način uticao na iskaz.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas da samo odgovorite na moje pitanje, vaše obrazloženje i razmišljanje me ne zanima.

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, to su činjenice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To me ne zanima. A da li vam je jasno bar toliko da su u pisanju optužnice učestvovali isti oni pojedinci iz Srbije koji su svih ovih godina bili unutrašnji oslonac za medijski rat protiv Srbije pa i čitavog srpskog naroda?

SUDIJA MEJ: Pisanje optužnice nema nikakve veze sa ovim svedokom. To je stvar Tužilaštva, tako da nema nikakve svrhe postavljati mu o tome pitanja. Da li imate još pitanja za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ne čini li vam se da ste u stvari upravo ovom napisanom i ovom usmenom izjavom na neki način potvrdili da spadate u red saradnika u pisanju optužnice? Da ili ne? Samo da ili ne.

SUDIJA MEJ: Ne, to nije za ovog svedoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je vama jasno da se vi ovde pojavljujete u toj takozvanoj ulozi insajdera koju u stvari niste imali?

SUDIJA MEJ: To je komentar takođe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li razumete da to može da uporedi svaki pismen građanin Srbije koji pročita ovo što vi govorite i ono što piše u optužnici?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi tim komentarima traćite svoje vreme i vreme Suda. Imate još dva minuta ako hoćete da postavite drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja bih da pređem na poentu onog izlaganja o etničkom čišćenju, ali pošto mi kažete da imam samo dva minuta, onda je besmisleno da na to prelazim pa bih postavio samo jedno međupitanje, kratko. Zašto ste tražili status tajnog svedoka?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Ne, ja uopšte nisam tražio niti dobio status tajnog svedoka. Ja sam ovde sa svojim imenom i prezimenom, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, molim vas...

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: Otkud mogu da budem tajni svedok sa imenom i prezimenom?

SUDIJA MEJ: Molim vas da ne prekidate. Ne, ne. Samo trenutak, samo trenutak. Suviše dolazi do prekidanja. Imate samo još jedno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je dakle poznato, da preformulišem pitanje, da ste do juče do kraja rada figurirali pred ovom nelegalnom institucijom kao tajni svedok K3?

SVEDOK TANIĆ – ODGOVOR: To, gospodine Miloševiću, niti sam znao niti sam tražio. Čim svedočim sa svojim imenom i prezime-
nom, teško je pretpostaviti da sam tražio status tajnog svedoka, onda bih imao verovatno i neke druge privilegije, a ne ime i prezime koje možete da prljate kako god hoćete.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo da prekinemo raspravu. Gospodine Miloševiću, ako vi želite da imamo izjavu ovog svedoka u bilo kom trenutku, onda možete da obavestite Sud i mi ćemo onda da nabavimo kopije izjave tokom pauze, tako da ako vi želite da izrazite neke poente u vezi izjave, mi možemo to da imamo pred sobom. Možete da razmislite o tome. U redu, sada prekidamo i nastavljamo u devet sutra ujutru.

Završeno u 13,45 h.

Nastavak rada 16. maja 2002. godine u 9.00 h.